

1932 JÚLIUS—AUGUSZTUS

ERDÉSZETI LAPOK

LXXI. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

7—8. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Felelős szerkesztő
BIRÓ ZOLTÁN

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1932. évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárulékok fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet

A lap irányával nem ellenkező hirdetések-mérsékelt díjért közöltnének.

(Telefon: 237—22.)

MEGHÍVÓ

az Országos Erdészeti Egyesületnek 1932. évi július hó 26-án,
délután 5 órákor az egyesület székházában tartandó

IGAZGATÓVÁLASZTMÁNYI

ülésére.

T á r g y s o r o z a t :

1. Elnöki megnyitó.
2. Ügyvezető jelentése.
3. Állásfoglalás a műfatermékek forgalmiadója ügyében.
4. Az OMGE átirata külforgalmi kérdésekben való együttműködés ügyében.
5. Jelentés a bécsi nemzetközi fakongresszusról.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1932 július.

Az Elnök megbízásából:

BIRÓ ZOLTÁN s. k.,
ügyvezető.

Krónika

1. Költségvetés a Felsőházban!

Annak igazolására, hogy az erdőgazdasági érdekekért folytatott szívós küzdelmünk ha nem is járt még eddig túlságosan nagy kézfogható eredménnyel, mégis meglehetősen ráterelte elhanyagolt ágazatunkra a közfigyelmet, teljes egészében ideiktatjuk a főrendiházi felszólalásoknak azokat a részeit, amelyek az erdőgazdasággal és az azzal kapcsolatos kérdésekkel foglalkoznak.

1932 június 23-iki ülésen:

Bálint György: A földművelésügyi tárcánál igen kis tételt látok beállítva az állami erdészetnél. Egy — eltekintve a személyi, dologi és egyéb kiadásoktól —, a csemetenevelésnél és az erdősítési költségeknél csak 150.000 pengőt. Ez rendkívül kicsiny összeg ma, amikor látjuk, hogy külföldről rengeteg tűzifát kell behozni ebbe az országba és rendkívül sok magyar pénz vándorol ki külföldi országokba, akkor, mikor mindent tudnánk termelni. Legutóbb a 33-as bizottság a földművelésügyi tárca lefaragásánál az erdészeti hivatalokat sok kerületben leépítette, összevonta, ami az erdészetnek feltétlenül kárára lesz. Ezt tehát nem helyeslem, sőt azt tartom, ezeket nem leépíteni kell, hanem felemelni és mentől nagyobb erdősítést kell meghonosítani azokon a helyeken, ahol erre a viszonyok alkalmasak.

1932 június 24-iki ülésen:

Pinezich István: A kereskedelempolitika szempontjából nem tudom megérteni, miért nincs gondoskodás arról, hogy mi Ausztriával valamilyen mégis élénkebb kontaktusban legyünk? Nem tudom megérteni, hogy amikor Csehországgal és Romániával szemben a kereskedelmi mérlegünk passzív, Ausztriával szemben pedig, ha jól tudom, még most is aktív, miért nem hozzuk mi faszükségletünket vagy annak nagyobbik részét Ausztriából, miért hozzuk Romániából és Csehországból? Miért adunk és adtak devizákat azoknak a gyümölcskereskedőknek, akik Romániából hozták az almát és miért nem kaphat devizát az a kereskedő, aki Stájerországból vásárol?

Megengedem és tudom, hogy Ausztria is elzárkózó politikát folytat, Ausztria is védekezik és nem tartja be a kereskedelmi szerződéseket és mégis azt mondom, hogyha legalább a fa és gyümölcs tekintetében nagyobb gondnal és körültekintéssel ápolnánk az osztrák kapcsolatokat, ebből az országnak csak haszna lehetne. Mert végeredményben a körülöttünk lévő országok között csak Ausztria az, amellyel Magyarország egészséges gazdasági viszonyba lépni képes és tud. (Úgy van! Úgy van!)

Gróf Széchenyi Aladár: A harmadik ügy, amelyet fel akarok hozni, az Alföld fásításának ügye. Méltóztatnak nagyon jól emlékezni, hogy az országgyűlés 1923-ban törvénybe iktatta az Alföld erdősítésének szükségességét. Ezután kidolgoztak egy tervezetet, amely szerint 15 esztendő alatt az Alföld 270.000 kat. hold szántóföldi művelésre alkalmatlan földje befásítandó, beerdősítendő és e célra a költségvetésbe 1,570,000 pengőt kellett volna beállítani. Sajnos, erre a fedezetet már az első esztendőben nem lehetett megkapni, mert az 1928—29. költségvetési évben 1,230.000

pengő jutott erre a célra, a következő évben 700.000 pengő, 1930-ban 600.000 pengő és most, az 1931—32. költségvetési évben már csak 350.000 pengő van a költségvetésbe beállítva, vagyis évről-évre, fokról-fokra csúszunk lefelé.

Az Alföld-fásítási törvényt megelőzte az erdőgazgatás reformja, mely az Alföldet beosztotta öt erdőgazgatóságra és behálózta erdőhivatalokkal. Dacára ezen törvényes intézkedéseknek, az alföldi erdőtelepítések és fásítások úgyszólván a kezdet-kezdetén a pénzügyi eszközök hiányos volta következtében teljesen megakadtak és ez történt azokban az időkben, amidőn az ország pénzét mindenféle improkutív kiadásokra fecsérelték el. Az Alföld fásításának fokozott jelentősége van, már csak azért is, mert hisz külkereskedelmi mérlegünknek a fabehozatal a legnagyobb passzív tétele; a búzakivitel értékét teljesen felemésztí. De mindezekről eltekintve, az Alföld beerdősítésének kérdése nemzeti cselekedet, mert ne méltóztassék megfelekedezni arról, hogy az ország jövője és unokáink jóléte szorosan ezzel a kérdéssel van egybekapcsolva. Mélységesen sajnálom, hogy e szép és hasznos terv csödöt mondott. Közönhetjük ezt a volt földművelésügyi miniszter Úrnak, Mayer János Öccsellencsájának, akiben nem volt elég erély, hogy az akaratát keresztülvitte volna. Én ezt szemtől-szembe megmondottam neki itt a Felsőházban, kértem őt, hogy álljon a sarkára, ne engedje magát leszavaztatni már a minisztertanácsban. Dehát minden hiába volt. Úgy látszik, a felnöttek oktatása nem mindig sikerül. (Derültség.)

Chorin Ferenc: Sokan beszéltek a fakérdésről, így Széchenyi Aladár Öméltósága is. Ez komplikált kérdés, nem szeretnék részleteibe bele-menni. (Halljuk! Halljuk!) Egészen kétségtelen, hogy elsősorban ma, amikor Magyarországon az elmúlt évben nagyon sok tűzifát termeltünk — azt hiszem, majdnem túlsokat —, a tűzifabehozatalt erősen korlátozni kell a magyar termelés érdekében, a többi fabehozatalt pedig úgy kell irányítani, hogy az kereskedelmi politikánk céljainak megfeleljen, nem pedig egyszerűen úgy, hogy idehoznak nyakra-főre tűzifát, anélkül, hogy mi ezzel szemben bármit kivihessünk. Nem olyan könnyű a kérdés Ausztriával szemben, ott kliring lévén, nem kell valutát adni, onnan mindenki behozhat fát. Sajnos, drága a fa, éppen ezért, mert áttértek a szabad deviza bizonyos nemére, amelyet itt is próbáltak meghonosítani, aminek következtében az ára 30—40 százalékkal felemelkedett, úgy hogy az osztrák fa versenyképességét elvesztette az országban.

Bernát István: Bátor voltam már a bizottsági tárgyalásnál rámutatni arra, hogy az Alföld és a kopárok befásításának elmaradása, amire gróf Széchenyi Aladár Öméltósága utalt, milyen rendkívül mulasztás, milyen nemzetgazdasági, klimatikus és milyen — hogy úgy mondjam — nemzeti szerencsétlenség és baj. (Úgy van! Úgy van!) Nem is tudom megérteni, hogy az eredetileg előirányzott, több mint másfélmillió pengő, amit erre a célra kilátásba helyeztek, hogyan zsu-gorodhatott össze a folyó évi költségvetésnek 177.000 pengőjére, ami alig több, mint 10 százaléka az 1.500.000-nak. Aki csak nagyjából is ismeri az alföldi viszonyokat, tudja, hogy itt milyen érdekekről van szó. De legyen szabad arra is utalnom, hogy egy rendkívül tájékozottan írt füzet, amelyet egy nagyon szakértő egyén, t. i. az Országos Erdészeti Egyesület igazgatója, *Biró Zoltán* írt, foglalkozva ezzel a kérdéssel, kimutatja azt, hogy az erdészetnek, illetőleg a fával való ellátásnak milyen rendkívüli jelentősége van a mi kereskedelmi mérlegünk szempontjából is. (Úgy van! Úgy van!) T. i. utal arra, hogy nyers és megmunkált fából 1926—30 között, tehát öt év alatt nem kevesebb, mint 624 millió pengő értékűt hoztunk be; faszénből, amely ehhez szá-

mítandó, 18 millió pengő értékűt, a papírbehozatal pedig 205 millió pengőt tesz ki. A főösszeg 848 millió pengő. A papírbehozatal azért szerepel itt, mert nézete szerint, ha mi a megfelelő nyersanyagot tudnók szolgáltatni a papírgyártáshoz, nem volnánk kénytelenek papírt külföldről behozatni. Ez magában véve is igazán nagy összeg és ha ehhez hozzászámítjuk azt, amit még tüzelőanyagért kiadunk, kb. 150 millió pengőhöz érünk el, mint amely összegünk egyenesen a trianoni határ megvonásának következményeként vagyunk kénytelenek viselni. (Úgy van! Úgy van!) Ha ezek a határok megfelelően helyreállíthatnának, akkor ezzel az egyetlen tétellel óriási módon javíthatnók helyzetünket.

Mindez megokolná még azt, ha a kormányzat éppen az erdősítésre, esetleg fásításra rendkívül nagy figyelmet fordítana. Hiszen ugyanakkor, amikor a földművelésügyi tárcánál ezek a redukción és leszállítások történnek, azt látjuk, hogy az operára és az állami színházak támogatására 2.5 millió pengőnk van, a vidéki színészetnek pedig szintén 19.000 pengőt ajánlunk fel, ami azért érdekes, mert meghaladja azt az összeget, amit a földművelésügyi miniszter Úr Öexcellenciája kiadhat a vidéki gazdasági egyesületek támogatására. A testnevelésre is kiadunk több mint 2 millió pengőt, ezek lehetnek igen fontos dolgok, de különösen, ami a színházakat illeti, azoknak örömeiben csak a nagyvárosi publikumnak egy kiválasztott kicsi része részesedik, (Gróf Széchenyi Aladár: A nemzetnek csak csekély százaléka), holott amit én itt hangoztatok, arra igazán nemzeti szempontból volna szükség. Csodálkozom, hogy az alföldi felsőházi tag Urak erre a kérdésre nagyobb súlyt nem fektetnek; mert ha ők egységesen, komolyan kérnék ennek a dotációnak felemelését, ennek Öexcellenciája, a földművelésügyi miniszter Úr, bizonyosan nem állana ellent, de kapna olyan hátvédet, amelynek segítségével kiharcolhatná azokat a szükséges százezreket, amelyeket kell, hogy itt elköltsünk.

Fekete Zoltán: Mélyen tisztelt Felsőház! A magam részéről ezúttal nem annyira a költségvetés bírálata céljából kívánok felszólalni, mint inkább azért, hogy mint a soproni m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola felsőházi képviselője, megemlékezem a kormányznak egy, miniket érdeklő intézkedéséről, amellyel a megszorításoknak és a megszüntetéseknél ebben a szomorú korszakában mégis meglöbögött a mi intézetünk fölött a haladás lobogóját is. A m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola megkapta a közelmúltban a doktoravatás és a magántanári képesítés jogát. Nem mulaszthatom el, hogy ebből az alkalomból a kormányznak ezért a megértő eljárásáért erről a helyről is ne mondjak hálás köszönetet. A soproni, azelőtt selmecbányai bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola három év híján 200 éves multra tekinthet vissza, mint tanintézet és egy év híján 170 éves multra, mint valóságos főiskola. Ebben a tekintetben alig akad egész Európában még egy technikai irányú tanintézet, amely vele felvehetné a versenyt. Ami pedig a főiskola színvonalát és a róla kikerülő mérnöknevezdek tudományos képzettségét illeti, ebben a tekintetben nyugodtan hivatkozhatom az illetékes tényezők bírálatára. És mégis hosszú idő kellett ahhoz, amíg a tanári kar következetes kitartása, a nehézségeknek a meggyőződés és a meggyőzés erejével való leküzdése, a mérnöki és a felsőoktatásügyi élet legkomolyabb testületi tényezőinek vállvetett munkája, az évről-évre megismétlődő parlamenti felszólalások és különösen a felettes hatóságok: a pénzügyi és földművelésügyi kormány kitartó igyekezete, valamint legutóbb a kultuszminisztérium megértő, jóakaró támogatása lehetővé tette ennek a régi tervnek a megvalósulását.

Egy fénysugár volt ez a mi számunkra, amely új csapásokat világít meg a haladás mezején. Hiszen a legmagasabb tudományos fokozathoz

vezető út megnyitása és a tanári képességek teljes kifejthetésének intézményes biztosítása nyilván új lehetőségeket fog megnyitni az igazi tehetségek érvényesüléséhez. Erre pedig ma nagyobb szükség van, mint valaha. A gazdasági élet minden ágában a tudás teljes kifejtésére van szükségünk, hogy az összeomlás elkerülhető legyen. Új erőforrásokat kell megnyitnunk az elszenvedett vezetőségek pótlására és új eszközöket kell teremtenünk olyan bajok leküzdésére, amelyekre azelőtt nem is gondoltunk. Ehhez pedig képzett erőkre, edzett tudású, széles látókörű és önálló gondolkodású szakemberekre van szükségünk, akiknek nemcsak az általános műveltségük van meg, hanem akik a specialista biztonságával tudnak hozzányulni a technikai és gazdasági élet súlyosabb és kényesebb feladataihoz is.

A megoldás ezúttal szerencsés volt, mert régi sérelmeket szüntettet meg és önállóságának feláldozása nélkül ruházott fel egy régi tanintézetet az egyetemi jelleg ismérveivel. Emellett pedig a szigorú takarékoság elvével sem került összeütközésbe, mert a főiskola költségvetése ezáltal egy fillérrel sem emelkedett. Kitűnő példa ez arra, hogy a haladás és fejlődés nem kíván mindig feltétlenül szükségképpen anyagi áldozatot is. Én azt hiszem, hogy más téren is akadna nem egy probléma, amelyet a kormány bölcsessége ilyen szerencsésen oldhatna meg.

Újabbán az egyetemi intézményeket is megkönyézte a visszafejlesztés veszélye. Nagyon szomorú dolog volna, ha olyan lépéseknek kellene történniök, amelyek az ország kulturális színvonalát hanyatlásba vonnák maguk után. Úgy vélem, Magyarország minden egyetemének és minden főiskolájának a maga létjogosultsága még ma is és bármelyiknek megbéni-tása vagy éppen megszüntetése, csonkává tenné az ország felső oktatási ügyi szervezetét. Ezért tehát minden ilyen irányú korlátozó intézkedés a legmondosabb megfontolás tárgyává volna teendő.

A bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola költségvetését két évvel előtt érte az első súlyos érvágás, az akkori 35%-os hitelredukcióval. Ehhez azóta újabb 10% járult, úgyhogy az eredeti költségvetésnek ma már csak mintegy 55%-a van meg. Ez mindenesetre igen súlyos, sőt ijesztő visszaesés, különösen ha meggondoljuk, hogy menekült iskoláról van szó, amelynek felszerelése odaveszett és amelynek talpraállítása még nincs befejezve. Ma azonban mindamellett még folyik ott a munka és mindenki teljesíti a kötelességét. Rá kell azonban mutatnom arra, hogy a költségvetés kereteinek további megszorítása már okvetlenül megbosszulná magát, legalábbis tanulmányi tekintetben, aminek azután nem maradhatnának el közvetve a gazdasági visszahatásai sem.

Hasonló a helyzet az erdőgazdaság és erdőszeti szakoktatás terén is. A hazai erdőszeti viszonyok szintén különlegesen, ennél fogva különlegesen és egyszersmind nehezek azok a feladatok is, amelyeket meg kell oldania az erdőgazdaságnak és az erdőszeti szakoktatásnak. Ezek között a kérdések között a legsúlyosabb a külföldi fabehozatal hatalmas tételének csökkentése, amelyről már sok szó esett itt, a Felsőház előtt is. Mi kell ehhez? A hazai fatermelés fokozása. És hogyan érhető ez el? Egyrészt a meglévő erdők szakszerű kezelése és az elsilányosodott erdők megjavítása, másrészt pedig az erdőterület kiterjesztése által. Mindkét feladat a hazai viszonyok alapos ismeretét tételezi fel, az Alföld-fásítás meg éppen speciális tudást kíván meg, úgyhogy aki ahhoz kellő tudományos előképzettséggel rendelkezik, az nem jut tovább a próbálgatásnál és tapogatózásnál.

Ezek a kiragadott példák — azt hiszem — kellőképpen bizonyítják annak szükségességét, hogy a hazai bányászati, kohászati és erdőszeti szakoktatás és kutatómunka nyugodt és zavartalan folytatása biztosítottassék.

Ennek pedig egyik feltétele az, hogy a költségvetés keretei tovább már semmiképpen ne csökkentessenek, mert ez okvetlenül a munka megbénulásához vezetne, ami pedig fokozott kár volna éppen a mai viszonyok között, amikor a szokottnál nehezebb és fontosabb feladatok várnak megoldásra. De megkülönböztetni is lennie kell egy olyan legfelsőbb bányászati, kohászati és erdészeti szakfórumnak az országban, amely a tudomány magaslatáról tudja áttekinteni a helyzetet és amely tud tárgyilagos bírálatot mondani, ha arra szükség van: amely az országban felmerülő összes tapasztalatokat össze tudja gyűjteni, azokat irodalmi közkinccsé tenni és az ifjúság szakképzését és — ami nem kevésbé fontos — hazafias nevelését kezében tudja tartani s országos jelentőségű kérdésekben megbízható szakvéleményt tud adni. Nagyon szomorú volna, ha ebben a tekintetben is külföldi szakértőkre volnánk utalva.

Itt közbevetőleg meg kell még emlékeznem a bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolának egy súlyos szervezeti hiányáról, amely azelőtt nem volt meg és amelynek kiküszöbölése nagyon kívánatos volna a jövőre.

Már abban is bizonyos ellenmondást lát az ember, hogy a költségvetésben rendkívüli tanári állások vannak rendszeresítve. A rendkívüli tanár nálunk ugyanazt a munkakört tölti be, mint a rendes tanár, önállóan vezet egy-egy tanszéket, tehát nem méltányos dolog az, hogy a rendkívüli tanárok előléptetése teljesen a véletlen esélyeire, mondjuk, szeszélyeire van bízva. A rendkívüli tanár csak az ő idősebb kollégáinak testén keresztül juthat előre, tehát természetszerűen alig várja, amíg hely ürül számára. Ez aztán bizonyos feszült viszonyt hoz létre a tanári karon belül, ami pedig sem a békés együttműködés, sem pedig a tudományos munkához megkívánt nyugalom szempontjából nem kívánatos. A helyzet a mi főiskolánkon ebben a tekintetben súlyosabb, mint pl. az egyetemeken, mert a bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola tanári karára a 35 éves szolgálati idő van érvényben, tehát éppen a rendkívüli tanárok nyomása folytán aránylag fiatalon kell, hogy a tanárok nyugdíjba vonuljanak. A főiskola rangban legidősebb tanára jelenleg mindössze 56 éves s a közeljövőben egész sora a tanároknak kell, hogy ilyen fiatal korban kilépjen a szolgálatból.

Azt kérdelem: egészséges állapot-e az, hogy a tanárok akkor szakítják meg tevékenységüket, amikor még kitűnő szolgálatokra lehetnének képesek, sőt amikor tulajdonképpen a legjobban tudják gyümölesztetni azt a széleskörű tudásukat, amelyet egy hosszabb tanári szolgálat alatt szereztek meg? Van-e ráció abban, hogy akkor, amikor a tanári szolgálat felső határa az egyetemeken és a műegyetemen a 70 éves korhatárhoz van kötve, ugyanakkor másutt hasonló munkakört betöltő tanárok aránylag fiatalon legyenek kénytelenek helyüket elhagyni? És vajjon megengedheti-e magának az állam is azt a luxust, hogy kiváló, munkaképes és különleges állásokat betöltő alkalmazottakat küldjön nyugdíjba az általános sablon kedvéért, amely a köztisztviselőkre vonatkozik?

Én azt hiszem, hogy a pénzügyi és földművelésügyi kormányának az a jóindulata, amelyet a főiskolával szemben mindig tanusított, ebben az esetben is meg tudná találni a megoldás módját, anélkül, hogy ezáltal az állami költségvetésén és a szigorú takarékoskodás elvén a legkisebb csorba is esnék. A részletek nem tartoznak ide, azonban kötelességszerűen fel kellett ezt hoznom és rá kellett irányítanom a kormányt nb. figyelmét, mint a főiskola legsúlyosabb szervezeti hiányára.

Ez után a közbevetés után legyen szabad még egészen röviden visszatérnem egyes erdőgazdasági kérdésekre. Mint mondtam, a fatermelés fokozásának két módja, két eszköze van: az egyik a meglévő erdők belterjesebb kezelése, a másik pedig új erdők telepítése. Az első talán még fontosabb, mint a második, mert hiszen meglévő erdeink terjedelme mintegy 2 millió kat. hald, míg az erdőtelepítés szempontjából figye-

lembevehető terület kb. egynegyedmillió kat hold. A mi meglévő erdeink, sajnos, egyáltalán nincsenek kielégítő állapotban. Ezt meg kell állapítanunk. Igen sok helyen, különösen a népesebb vidékeken, a sűrűbben lakott helyeken erős túlhasználatok folytak a múltban, századokra visszamenően, a felújítás teljes elmulasztásával és gyakran a korlátlan legeltetéssel kapcsolatban (Úgy van!), ami azután természetesen az erdő elsiányosodásához vezetett. Ezeknek a túlhasználatoknak folyománya az is, hogy ma az ország összes erdősegeinek kb. csak 50%-a szálerdő és 50%-a sarjerdő. A sarjerdő tudvalevőleg kisebb értékű és kisebb hozadékú erdőalak, mint a szálerdő. De még ezek a szálerdők sincsenek megfelelő állapotban. Kívánatos volna tehát, hogy a kormány odahasson, hogy ez a helyzet megváltozzék, hogy ezeknek az erdőknek szakszerű kezelése biztosíttassék. Ehhez azonban a kormánynak nincs meg a hatalma, mert hiszen ezeknek az erdőknek egyrésze szabadrendelkezésű magánerdőbirtok. Legfontosabb erdőtörvényünk, az 1879:XXXI. t.-c., t. i. különbséget tesz kötött erdőbirtokok és szabad rendelkezésű magánerdőbirtokok között. Erdeinknek kb. fele ilyen szabadrendelkezésű magánbirtok. Tény, hogy az ilyen szabadbirtokokon is számos példát látnunk a legkitűnőbb, a legmintaszerűbb gazdálkodásra, de mégis csak kézenfekvő és kétségtelen, hogy a tervszerű, szakszerű gazdálkodás általánosításához törvényes eszközök szükségesek. Az új erdőtörvény tervezete tudomásom szerint teljesen készen áll, már több fórumon keresztülment, át van fésülve, csak arra vár, hogy a törvényhozás elé terjesszék. Ez az új erdőtörvény-tervezet magában foglalja azt az intézkedést, amely az üzemtverszerű kezelés általánosítását kimondja. Kitűnő eszköz volna tehát az előbb jelzett cél elérésére.

Belátom, hogy a mai idők, amikor inkább a mentés munkája folyik az egész vonalon, talán kevésbé alkalmasak ilyen nagyobbszabású törvénytervezet nyugodt megtárgyalására, azonban mégis megszívlelendőnek tartom azt az elgondolást is, hogy új erőforrások megnyitása nélkül a mai gazdasági válságon segíteni semmiféle mesterkedéssel nem fogunk tudni, ennek következtében, ha ilyen források rendelkezésünkre állanak, azoknak feltárással nem szabad sokáig késlekednünk. Külkereskedelmi mérlegünknek ma is legsúlyosabb tétele a fahozatal, ha tehát ez ellen tervszerűen küzdeni akarunk, akkor az új erdőtörvényjavaslatnak a törvényhozás elé való hozását sem szabad már sokáig halogatnunk.

Újabbán a fatermelés fokozásának kérdését s egyszersmind a gondokkal küzdő magánerdőbirtokok helyzetének enyhítését a földművelésügyi kormány rendkívüli fahasználatok engedélyezésével igyekszik megoldani. Be kell látnunk, hogy ennek a mai rendkívüli körülmények közt van bizonyos jogosultsága. Elvégre a szükség sok mindenfelé rákényszeríti az embert, amit egyébként a konzervatív gazdálkodás elveivel nehéz volna összeegyeztetni. Ha azonban meggondoljuk, hogy itt olyan tőkéről van szó, amelyeknek termelőerejét a messze jövő számára is fenn kell tartanunk, mert azt fenntartani kötelességünk, akkor nyilvánvaló, hogy ezeket a tőkéket fokozott használatokkal hosszabb ideig igénybevenni nem szabad és így a rendkívüli fahasználatok is csak nagyon rövid ideig tarthatnak és csak egészen átmeneti jellegűeknek szabad lenniük, mert különben amúgy sem kielégítő fakészletünk még jobban le fog romlani és még kevésbé fogja azután betölthetni fontos közgazdasági szerepét. Egyébként meg vagyok győződve arról, hogy a földművelésügyi miniszter úr öngyméltósága a rendkívüli fahasználatokhoz csak mint ilyen átmeneti, kivételes eszkozhöz nyult és hogy ezután a tünet kezelés után hamarosan alkalmazni fogja a gyökeres gyógyítás eszközeit is.

A hazai fatermelés fokozására a másik eszköz új erdők telepítése. Az 1923:XIX. t.-c. gondoskodik „az alföldi erdők telepítéséről és a fásí-

tásokról". Ennek a törvénynek szellemében dolgoztak ki egy tervezetet, amelynek értelmében 15 év alatt mintegy 270 ezer kat. holdat kellett volna beerdősíteni. Ebből a mai napig tudtommal nem igen végeztek el többet 20—25 ezer kat. holdnál. Ennek az erős visszamaradásnak okát szintén a költségvetés folytonos csökkentésében kell keresnünk. Hiszen ezt is meg lehet okolni a takarékoság elvével, be kell azonban látnunk azt is, hogy tisztán takarékosággal az Alföld-fásítás ügyét előbbrevinni sohasem fogjuk.

Ha tehát igazán súlyt helyezünk arra, hogy a mi faszegénységünk-ből folyó mai súlyos helyzeten segítsünk s hogy kikerüljünk abból a circulus vitiosusból, amelybe minket a kezdés örökös halogatása sodor, akkor az Alföldfásítást újra fel kell venni azok közé a programponatok közé, amelyeknek megvalósítására a kormány komolyan törekszik. A földművelésügyi miniszter Úr Önagyméltósága különben ebben a tekintetben megnyugtató kijelentéseket tett már a képviselőházi vita folyamán, amelyek az ő teljes megértéséről és jóakarataról tesznek tanúságot. Ez mindenestre kecsesgető a távolabbi jövőre nézve, egyébként azonban az Alföld- és a kopárfásítás, valamint a csetetenevelés és erdősítés tételeinél vonatkozó erős visszaesés az 1932—1933. költségvetési év kilátásaira nagyon szomorú fényt vet. Ez a visszaesés három év alatt mintegy 57%-ot tesz ki és az eredeti tervezethez képest több mint 80%-ot.

Hasonlóképpen erős a visszaesés az állami erdészet utazási és kiküldetési költségénél is. Itt 3 év alatt a visszaesés 50%. Ha ez mind tényleges, abszolút megtakarítás volna, akkor ez ellen sem lehetne kifogást emelni. Ha azonban meggondoljuk, hogy mennyi közvetett kárral jár az, ha az erdőgazdaság irányítása, vezetése és felügyelete nem a helyszíni tapasztalatok alapján, hanem az íróasztal mellől történik, akkor be kell látnunk, hogy bizony ezzel a takarékoskodással esetleg többet ártunk, mint használunk.

De van azután a dolognak egy másik oldala is. Az állam az 1898. XIX. t.-c. értelmében a községi és némely más erdők kezelését magára vállalta. Ezért a kezelésért a birtokosok az államnak bizonyos évi járulékokat fizetnek. Ők tehát joggal megkövetelhetik, hogy az állam az ő kötelezettségének velük szemben tegyen eleget. Már pedig, ha az állam az ő tisztviselőit úgyszólván eltiltja attól, illetőleg lehetetlenné teszi számukra, hogy a helyszínére kiszálljanak, akkor ebből önként folyik a mulasztás ténye, aminek vádjá pedig az államra nézve nagyon kellemetlen lehet és egyáltalában nem kívánatos állapotot idézhet elő.

Nagyon fájlalnom kell a szegedi erdőigazgatóság megszüntetését is. Ma, amikor annyi szó esik az Alföld gazdasági és kulturális fellendítéséről, bizonyos ellenmondást kell látnom abban, hogy az államnak olyan fontos szerve szűnik meg, amely éppen ezt a célt lett volna hivatva a jövőben szolgálni.

Szintén bizonyos veszedelmet látok az erdészeti kísérleti ügy megbénításában is. Kifejtettem, milyen nehéz és különleges feladatok megoldása vár a magyar mezőgazdaságra. Ezek közül egyik-másik nem is oldható meg a kellő exakt kísérleti előkészítés nélkül. Ilyen pl. a szikések erdősítése, amire tudtommal a miniszter Úr Önagyméltósága is nagy súlyt helyez. Itt van továbbá a rossz alföldi homoktalajok megjavítása. Kísérleti előkészítés nélkül nem jutunk tovább az ötletszerű próbálkozásoknál, ami mindenestre sokkal többbe kerül.

Ezekre a fontosabb erdőgazdasági kérdésekre vagyok bátor a földművelésügyi miniszter Úr nb. figyelmét különösképpen felhívni.

Szöke Gyula: Éppen így nem kívánom szóvátenni a földművelésügyi tárca keretén belül a mai áldatlan vízihelyzet javítását és az alföldi erdők áldatlan helyzetének feljavítását sem. Ezek megint olyan nagy beruházási tételeket kívánnak, amelyekre tudom, hogy ma fedezet nincsen,

de itt is azt mondom, hogy az okos takarékoskodást máshol kellett volna keresni és nem ott, ahol az nemcsak a jelennek okoz kárt, hanem a jövőnek is igen nagy kárára van.

Sámik József: Igen t. Ház! Még egy fontos kérdéssel kívánok foglalkozni. (Halljuk! Halljuk!) Nálunk a Dunántúlon nagyon sok vadkár van. Én őszintén megmondom, nem viseltetem ellenszenvvel a nemes vadak iránt, nekem is van jó és szép érzékem. Nem azt mondom, hogy ki kell pusztítani az állatokat. Azokat az állatokat tartani kell, de nincs szükség arra, hogy a hegysekben, ahol a kisgazdák birtokai a községek határában erdőkkel vannak körülvéve, csordaszámra 30—40 db szarvas járja a vetéseket tavasszal és ilyenkor nyáron, mielőtt a gazda leakarná aratni a vetését, teljesen tönkretégye a vetést. Ez lehetetlen! Módot kell találnunk arra, hogy aki vadtenyésztéssel foglalkozik, vagyis aki télen át eteti a vadakat, az a körülötte levő vadkárokért kártérítésre legyen kötelezhető. Ezt kértem a szarvasokra és duvadakra.

Van még egy nagyon szép állatfajtánk, a fácán. Ezek sok helyen olyan tömegével lepik el a kisgazdák határait és mezejét, hogy az idén pl. Kaposvár határában háromszor vetettek kukoricát csak azért, mert a fácánok teljesen megették. A legutóbbi években meghosszabbították a fácán lövési idejét, hogy amikorra mindent betakarít a gazda, bevonuljon a fácán tartózkodási helyére és ott etetve legyen újra.

Június 25-iki ülésről.

Gróf Hadik János: Az állami költségvetés bírálatánál lehetetlen ki nem térnem arra a szerencsétlen politikára, amelyet a magyar erdőgazdasággal szemben folytatunk. Készséggel elismerem, hogy az elmúlt esztendőben e téren lényeges javulás állott be elsősorban a tűzfára kivetett vámvédelem, továbbá a helyiérdekű vasutak úgynevezett tört tarifák megszüntetése, végül a belföldi fára belföldi területen adott tarifális engedmények következtében. De még itt is igen sok anomália áll fenn, amelyek orvoslást kívánnak s amelyekre majd a földművelésügyi tárca részletes tárgyalásánál lesznek bátor bővebben rámutatni.

Ma csak annyit szeretnék felemlíteni, hogy általánosságban az a benyomásom, hogy a magyar erdőgazdaság kérdésével nem foglalkozunk azzal a komolysággal, amelyet a gazdaságnak ez az ágazata megérdemel. (Ügy van! Ügy van!) Hogy mennyire szükség volna arra, hogy a magyar erdőgazdaságra nagyobb súlyt fektessünk, ezt legjobban mutatja a mostani gazdasági válság, amelynek súlya lényegesen fokozódott ama mulasztások miatt, amelyek e téren elkövetettek. Nézetem szerint okvetlenül szükséges, hogy e téren megváltozzék egész gazdasági rendszerünk. Katsztrófába kerültünk a búza- és bortermeléssel, ugyanezen az úton halad állattenyésztésünk és sertéshízlalásunk is.

Hiába termelünk, ha szomszédaink elzárkóznak termelvényeink átvétele elől. Mi történik ezzel szemben? Mi tőlük vásárolunk fát, mondhatnám rogyásig, azzal a sztoikus kijelentéssel, hogy nekünk nincsen fánk. Pedig mennyivel több volna belőle, ha a kormányzat a legutóbbi 12 év alatt nem mulasztotta volna el az alkalmat új erdők telepítésére. Nem hiányzott az arra hivatott szakkörökben a kellő előrelátás, amit legjobban az bizonyít, hogy hoztunk egy alföldfásítási törvényt. Ennek a problémának nagy nemzetgazdasági fontossága azonban nem tudott még elég gyökeret verni a magyar közvéleményben és a kormányzat is negligálta. Mi lett az Alföld fásításának nagy lendülettel megkezdett akciójából? Úgy, amint sok más minálunk, szalmaláng módra kialudt ez is. Óriási felelősség terheli a kormányzatot ezekért a mulasztásokért. Sok száz és százmillió pengő vándorol ki így évek során át a közélkülföldre, olyan pergőmilliók, amelyeket a magyar rögből ki kell kaparni azoknak az államoknak gaz-

dagítására, melyek bennünket gazdaságilag megfojtanak. (Úgy van! Úgy van!) Ez a sok millió nekünk ma fájdalmasan hiányzik! Ha erélyesen hozzáfogtunk volna az Alföld fásításához, akkor kibővítettük volna a rendelkezésre álló fatartalékunkat és már ma is liberálisabban kezelhetnők a fatermelést. A már meglévő régi állományokból, az állandóan évről-évre növekvő farezervából előre is tudnánk meríteni, mert hiszen gondoskodtunk arról, hogy még nagyobb mennyiség álljon rendelkezésünkre a jövőre vonatkozólag. Különösen pedig tekintettel arra, hogy az Alföldön gyorsan növekedő fanemek — akác és a nyárfa — telepítendőek, ma már egészen más helyzetben állanánk, mert sikerült volna a külföldről most, sajnos, behozandó fakészletek egyik nagy részét hazai termelvényekkel pótolni.

Ha kellő védelem és kellő támogatás lett volna, akkor az anyagi eszközöket is könnyen elő tudtuk volna érni állítani, hiszen ennek módját három évvel ezelőtt egy igen terjedelmes felszólalásomban már részletesen és számszerűen mutattam be itt a t. Felsőháznak, azonban, sajnos, minden siker nélkül. Az erdő szaporítása volna tehát a termelés átszervezésére a legelső és leghelyesebb lépés, mert azt termelők, amire nekünk idehaza szükségünk van, ahelyett, hogy ezt külföldről nagy pénzáldozatokkal hoznánk be és ezáltal már ma is igen lényeges munkalkalmakat tudnánk nyújtani ezer és ezer embernek.

Kérdezem: érdemes-e a mai mezőgazdasági válságban mezőgazdasági erőszakkal művelés alatt tartani olyan területeket, amelyek arra nem alkalmasak, amelyek csak kivételes években adhatják vissza a rájuk fordított munkát és költséget, azért, hogy még több eladatlan mezőgazdasági produktumunk legyen, amely még jobban fogja ezeknek piacát terhelni, amivel szemben vígan hozzuk be a külföldi fát. Azt a fát, amelyet idehaza tudnánk előállítani, saját földjeinken és amellyel ki tudnánk szorítani a külföldi termelvényeket.

Hiszzen elsősorban mindenkinek azt kell előállítania, ami neki kell, mi azonban megfordítva csináljuk. Nyakra-főre termelünk oly mezőgazdasági termelvényeket, amelyeket nem tudunk elhelyezni és amelyek elhelyezésére kormányzatunknak súlyos politikai és gazdasági áldozatokat kell hoznia, a másik oldalon pedig behozzuk külföldről azokat a termelvényeket, amelyeket idehaza is elő tudnánk állítani és ennek fejében mázsaszámra visszük ki a pénzt a kisentente államaiba. Ez a gazdasági rendszer beteg és ezen okvetlenül sürgősen segíteni kell. Sajnos azonban, nem látom erre a komoly elhatározást a kormány részéről. Mert az alföldfásítási költségvetés ügyszólván teljesen töröltetett a költségvetésből. Igen kérem a t. kormányt, okvetlenül revideálja ezt a hibás állásfoglalását, amely a legkomolyabb veszedelmekkel járhat nemzetgazdaságunkra. Mert a magyar közgazdaság testén a fakérdés vérző seb, amely állandóan gyengíti a már úgyis vérszegény szervezetet és könnyen hozzájárulhat ahhoz, hogy azt végpusztulásba sodorja.

vitéz Józshelyi Purgly Emil: Az igen t. felszólaló Urak közül többen kifogásokat emeltek az erdősítésnek, különösen az Alföld fásításának kérdésében és tárcámnak felrötták, hogy ez a kérdés csak 170.000 pengővel van dotálva. Kétségtelenül áll az, hogy az erdősítések, a kopár területek fásítása, az Alföld fásítása nagy magyar agrárius elgondolás, mert hiszen azt nem kell nekem az igen t. Felsőház előtt hangoztatnom, hogy az Alföld fásítása nemcsak azt jelenti, hogy bizonyos mennyiségű fatermeléshez jutunk, hanem jelenti az Alföld klimatikus viszonyainak és ezzel termelési lehetőségeinek is változását és javítását. (Úgy van!) Ha mégis kénytelen voltam — bár magam is ennek az eszmének igen nagy híve és barátja vagyok — költségvetésemben 170.000 pengős tétellel megelégedni, méltóztassék ezt úgy venni, hogy nem a gondolat, nem

az iparkodás, nem az elv szenvedett itt csorbát, hanem a büdzsési lehetőség szorították kényszerszámok közé ennek a költségvetésnek a tételeit.

Az erdők kérdésének szempontjából kétségtelen, hogy az idén, az 1931—32. évben nagyobb erdőkitermelési lehetőségek nyújtottak, mint a múlt esztendőben. (*Helyeslés.*) Ezeknek a kitermelési lehetőségeknek különféle indokai voltak; egyrészt az a könnyítés, amelyet a földművelésügyi minisztérium és a kormány akart adni az egyes erdőbirtokosoknak, másrészt pedig azok a nehéz, szomorú körülmények, amelyekben az ország van, hogy a fabehozataltól az ország lehetőség szerint mentesítve legyen. Nyíltan mondhatom az igen t. Felsőház előtt, hogy ebben a magam és a kormány eljárásai a jövőben olyanok lesznek, hogy lehetőség szerint belső intézkedésekkel is irányítani fogjuk azokat a fabehozatalokat, amelyek külföldről ideirányítódnak és szeretnénk ideirányulni és remélem, mód lesz arra, hogy megtaláljuk a lehetőséget, hogy a hazai fakitermelés megfelelő értékesítési árat tudjon elérni.

Június 27-iki ülésen.

Báró Waldbott Kelemen: Nagyméltóságú Elnök Úr! Mélyen t. Felsőház! Az általános vita során voltam bátor kitérni a magyar erdőgazdaságra és az erdőgazdasággal szemben folytatott politikánk bírálataira is.

Az általános vitában ellenben csak annak a nézetemnek adtam kifejezést, hogy az erdőgazdasággal sem a közvélemény, sem a kormányzat részéről olyan intenzivitással nem foglalkoznak, amelyet az nemzetgazdasági szempontból megérdemelne. Kitértem arra is, hogy a mai időben, a mai mezőgazdasági világválságban helytelen dolog az, hogy mi olyan mezőgazdasági területeken, amelyek tulajdonképpen arra nem is alkalmasak és amelyek csak kivételes esztendőben adhatják vissza a rájuk fordított költséget és fáradságot, erőszakolt műveléssel előállítunk nyakra-főre mezőgazdasági terményeket, amelyeket nem tudunk elhelyezni, amelyek még jobban nyomják piacunkat és amelyeknek elhelyezésére a kormánynak gazdasági és politikai áldozatokat kell hozni akkor, amikor ugyanazonokon a területeken tudnánk azt előállítani, amire nekünk szükségünk van és amiért évről-évre óriási összegeket viszünk ki külföldre, mert faszükségletünket nem állítjuk elő.

Ezzel kapcsolatban mondtam, hogy a gazdaságnak bizonyos átszervezésére van szükség, amely azt a célt szolgálná, hogy igenis, azokon a területeken, amelyek arra valók és amelyek mezőgazdasági termelésre kevésbé alkalmasak, okvetlenül át kell vezetni fásítással erdőgazdaságba és ott az ilyen módon előállított és gyorsan növekedő fánemekkel ezt a tűzifa- és részben műfaszükségletet is biztosítani, amelyre szükségünk van és amelyet tényleg kereskedelmi mérlegünk rontásával vagyunk kénytelenek a közelfekvő külföldről behozni.

Az igen t. földművelésügyi miniszter Úr válaszában volt szíves kitérni az erdőgazdaságokra is. Az ő kijelentései részben megnyugtattak, részben azonban aggályaimat nem tudták teljesen eloszlatni. A miniszter Úr volt szíves a gazdasági átszervezés gondolatára is kitérni és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy ezt csak lassúbb tempóban lehet foganatosítani. Teljes tudatában vagyok annak az igazságnak — teljesen osztom e tekintetben a nézetét, valamint a miniszterelnök Úr Önagyméltóságának erre vonatkozó figyelmeztetését —, hogy ezt összhangba is kell hozni a rendelkezésünkre álló anyagi eszközökkel. Ez a tempó azonban azzal a 170.000 pengős költségvetéssel, amely a magyar Alföld fásításának ilyen fontos nemzetgazdasági kérdése, elő van irányozva, olyan csigatempó, amelynek befutását nem lehet megvárni, de nem is lehet megérni.

En tehát nagy aggályokkal tekintem azt a tendenciát, hogy az Alföld fásításának nagy akcióját, amelynek fontossága nemcsak gazdasági és nemzetgazdasági szempontból van meg, de amely — mint a miniszter Úr maga is rámutatott — egészségi, klimatikus, madárvédelmi és nem tudom hány szempögből is nagy fontossággal bír, amelyet olyan nagy lendülettel keztek meg, úgyszólván szalmaláng módjára elalszik. Készséggel elismerem, hogy az utóbbi időben a magyar erdőgazdaság terén némi változás állott be, sőt, hogy az erdőgazdaság a kormányzat részéről tett intézkedések folytán sokkal előnyösebb helyzetbe került, mint előzőleg volt. Ez elsősorban vonatkozik a tűzifa részére biztosított vámvédelemre, valamint a helyi érdekű vasútak ú. n. törftarifáinak megszüntetésére és azokra a tarifális engedélyekre, amelyeket a kormányzat a belföldi tűzifa elhelyezésére vonatkozólag tett és amelyek mind sokkal kedvezőbb helyzetbe hozták a magyar erdőgazdaságot. Ugyanezt mondhatnám a tűzifára vonatkozó forgalmiadó váltáságára is. Ezt is igen üdvös és hasznos intézkedésnek tekintem. Ezekre az intézkedésekre, valamint természetesen a jelentős eredmény, hogy az 1931. évi tűzifabehozatal 10½ millióra esett vissza, holott még az előző évben 1929-ben közel 40 millió értékű tűzifát hoztunk be, eltekintve attól, hogy a megelőző esztendőekben jóval magasabb összegekre rugott az általunk behozott külföldi tűzifa értéke. Az idén fatermelésünk annyira szaporodott a kormányzat által adott rendkívüli vágatási engedélyek következtében, amely intézkedés szintén nagyon fontos volt, mert egyrészt az volt a célja, hogy a mai rendkívüli súlyos gazdasági helyzetben legalább akadályozzuk meg annak a sok millió pengős tételnek külföldre való kivándorlását, amely a tűzifát terheli, másrészt ezzel munkaalkalmat nyújtunk éppen a nehéz téli időben arra rászorult lakosságnak. De most, amikor ezeket a rendkívüli kitermeléseket fogatosították és nagy tűzifakészletek fekszenek az országban, nagy óvatossággal kell kezelni a fabehozatali engedélyeket, mert könnyen abba a helyzetbe kerülhetünk, hogy — a külföldi fa a belföldi fát alálícitálván — olyan árrombolás következhetik be az erdőgazdaság terén, hogy az katasztrófabá vinné a magyar erdőgazdaságot, amely pedig az utóbbi időben a birtokosokban úgyszólván tartotta a lelket és amely mindeddig az összes östermelési ágazatoknak még a legegészségesebbike volt.

Itt tehát különösen a folyamatban lévő külkereskedelmi tárgyalásoknál figyelemmel kell lenni erre a körülményre és a legnagyobb elővigyázattal kell kezelni a fabehozatali engedélyeket. Erre vonatkozólag megnyugvásomra szolgál az a körülmény, hogy a földművelésügyi miniszter Úr képviselve van ebben a bizonyos bizottságban, amely ezeket a kérdéseket kezeli és itt is kijelentem, a magyar erdőgazdasági érdekelttség nevében, hogy a magyar erdőgazdasági érdekelttség a legnagyobb bizalommal van a földművelésügyi miniszter Úr jelenlegi erdészeti kormányzata iránt.

Ennyit akartam a tűzifakérdésről megemlíteni és áttérek a legnehezebb helyzetben lévő műfatermelés helyzetére. Itt tényleg beszélhetünk egy anomáliáról és egy — hogy úgy fejezzem ki magam —, lehetetlen helyzetről. Állandóan azt a kifogást halljuk, hogy a magyar erdőgazdaság nem rendelkezik elég műfatermelvénnel, elegendő készletekkel és így nem is képes kielégíteni az ország szükségletét. Ebben van valami, hiszen mindent nem tudunk kielégíteni, azonban úgy nem áll a helyzet, hogy egyáltalában műfában nem tudnánk az ország szükségleteinek egy igen jelentékeny részét kielégíteni. Csodálatos dolog, hogy ezt a kifogást rendszerint vámvédelmet élvező magyar ipar hangoztatja.

Legyen szabad itt áttérnem arra, hogy a kormányzat iparkodása és céltudatos politikája az volt, hogy az ipart vámvédelemmel, tarifális és adózási kedvezményekkel megerősítse, aminek nyilvánvalóan az a

célja, hogy ily módon állíthassuk elő idehaza azt, amit előállítani tudunk és így kiszoríthassuk a külföldi behozatalt. Ez kétségtelenül sikerült is, hiszen elég példának rámutatni textiliparunkra, papíriparunkra, üvegiparunkra stb., amelyek igazán nagyon szépen fejlődnek a majdnem most egy évtizedes vámvédelem szárnyai alatt és amelyeknek sikerült a külföldi árúnak nagyrészt kiszorítani az országból. Ha a kormányzat az elmúlt 10 év alatt ugyanúgy védte volna a magyar erdőgazdaságot, a magyar műfatermelést és a magyar fűrészipart, akkor merem állítani, hogy 10 év alatt a magyar műfatermelés és a magyar fűrészipar legalább is annyi százalékkal tudta volna kiszorítani a külföldi műfát, amennyivel ezek a védelmezett iparok a maguk területén kiszorították a külföldi árut. Ezenkívül az erdő telepítésének, az Alföld fásításának propagálása és elősegítése lehetővé tette volna azt is, hogy a meglévő erdőkben előre már többet tudnánk kitermelni, mert hiszen mi gondoskodtunk volna a másik oldalon arról, hogy ez a farezervoár, amelyből mi most előre merítünk, mindig több és több anyagot tartalmazzon, sőt, hogy egy bizonyos idő múlva sokkal több famennyiség álljon rendelkezésünkre, mint ma. Nem áll fenn tehát az a kifogás, hogy az Alföld fásítása, az erdők szaporítása olyan intézkedés, mely csak hosszú évtizedek után hozná meg a maga gyümölcsét.

Ezen a téren előáll a magyar műfatermelésre és a magyar fűrésziparra egy teljesen lehetetlen és igazságtalan helyzet. Mi történt a múltban és mi történik még ma is e téren? Nemcsak hogy fűrésziparunk és műfatermelésünk semmi védelemben nem részesül, de még a forgalmiadó terén is olyan mostoha elbánásban részesülünk, hogy ez teljesen példátlan eset egész gazdasági rendszerünkben. A magyar műfatermelés és fűrészipar ma is minden vámvédelem nélkül áll, de a forgalmiadónál az a helyzet, hogy a külföldről bejövő műfa, amennyiben egyenesen a fogyasztóhoz jön, forgalmiadómentességet élvez, szemben azzal, hogy a magyar műfa, nemcsak ha gazdát cserél, hanem már az őstermelőnél is forgalmiadó alá esik és mivel ez a fa legalább is három kézen megy keresztül, míg a fogyasztóhoz jön, tehát mindig 3 százalékos, összesen 9—17 százalékos forgalmiadót köteles fizetni. Hol találók még egy ilyen rendszert, hogy a külföldről bejövő faprémiumban részesül a belföldi fával szemben és hogy a belföldi fa ezáltal úgyszólván a konkurenciából ki van zárva a külföldi fával szemben. Ezt a sérelmes szituációt már saját magam több ízben itt, ebben a Házban is szóvá tettem — ezt az érdekeltség évek óta hangoztatja — és szinte érthetetlen az, hogy itt még mindeddig orvoslás nem történt. A vám és a forgalmiadó terén ez a követett eljárás nem tartható fenn, mert ez teljesen következtelen, indokolatlan, igazságtalan és végül teljesen ellenkezik a magyar érdekekkel. Következetelen azért, mert hiszen, mint az előbb említettem, a kormányzat egész védelmi politikája azt célozza, hogy ezáltal a belföldi produktiót fokozza és kiszorítsa a külföldi árut a piacokról. Mivel lehet akkor megmagyarázni és megindokolni azt, hogy a kormányzat kikapcsolja a magyar műfatermelést és a magyar fűrészipart, amikor először ennek az iparnak és ennek a termelésnek nyersanyaga itt van ebben az országban, másodsor külföldi kereskedelmi mérlegünkben éppen a fabehozatal képezi a legnagyobb passzív tétele. De indokolatlan teljesen a kormányzatnak ez az eljárása, mert amikor a szomszéd államok teljesen elzárkóznak mezőgazdasági termelésünk átvétele elől és mindenféle tiltó rendelkezések és korlátozások által ezt megnehezítik, a mi kormányzatunk vámmentesen nyit kapút a külföldi műfának és a forgalmiadó-kedvezménye által még prémiumban is részesíti a külföldi fabehozatalt.

Jól kell tudnia a kormányszáznak, hogy ez a műfatermelés szomszédaink részére politikai okokból legalább is olyan fontos, mint nekünk akár a búza, akár a liszt, akár az állatkivitelünk és hogy ez tulajdonképpen a leghatalmasabb fegyver a mi kezünkben, őket rakényszeríteni az erre vonatkozó engedmenyekre. De igazságtalan is ez a rendszer először az östermelővel, az erdőgazdával szemben, mert, mint az előbb is említettem, minden östermelő mezőgazda, szőlőgazda stb. termelvényeit forgalmiadómentesen tudja továbbadni; az összes termelők közül egyedül a magyar erdőgazdánál nincs meg ez a kedvezmény, mert neki azonnal a termelésnél le kell fizetnie a teljes forgalmiadót. De igazságtalan ez a kifizetésnél szemben is, mert míg a nagyfogyasztó egyenesen a prémizált külföldről szerzi be műfeszükségletét és ilyen módon ahhoz forgalmiadómentesen jut hozzá, addig a kifizetés már csak forgalmiadóval terhelve, még pedig többszörösen terhelve tudja műfeszükségletét fedezni és természetesen kénytelen a forgalmiadót, amely egészen 12 százalékra is felmegy, megfizetni.

De igazságtalan ez a rendszer a magyar erdőgazdasággal szemben abból a szempontból is, hogy a magyar erdőgazdaság a neki szükséges iparcikkeket drágán kénytelen beszerezni, mert hiszen ezek az iparcikkek vámvédelmet élveznek, ugyanakkor pedig a műfatermelésre, a fűrésziparra semmi védelem — sem vámvédelem, sem egyéb védelem — nincs, sőt ezt az ipart még büntetik is a külföldi fával szemben a mi lehetetlen forgalmi rendszerünk által. Végül határozottan ellenkezik ez a rendszer a magyar érdekekkel, mert hiszen a magyar fűrészipar tönkretételével már-már úgyszólván 5—6 ezer munkáscsalád szájából vették ki a betevő falatot. Ezzel a rendszerrel évről-évre 25—30 millió pengővel rontják külkereskedelmi mérlegünket.

Ezekre szerettem volna felhívni az igen t. kormány figyelmét. A magyar fakérdés nem kvantitáé, hanem a magyar erdőgazdaság olyan nagy tényezője a magyar nemzetgazdaságnak, hogy ezt nem lehet mellékfoglalkozási ágként kezelni. Hiszen tudott dolog, hogy a legjobb bűzatermelővék buzaexportja nem ütötte meg a faipar értékcsúcsát. Ne méltóztatassék elfelejteni azt, hogy Magyarországon ma is több mint 2 millió katasztrális hold erdő van, — ez olyan igazság, amelyet a legtöbb ember nem tud — ezért én, mint az országos erdészeti érdekeltségnek egyik exponense, kötelességemnek tartottam ezeket itt az ország színe előtt elmondani és a kormány figyelmét ezekre felhívni.

De szeretném különösen még egy momentumra felhívni az igen t. földművelésügyi miniszter úr figyelmét. Ez talán nem látszik nagyobb fontosságú kérdésnek, de nekem nagyon szívemen fekszik. A mi különleges termelőhelyi és klimatikus viszonyaink magukkal hozzák azt, hogy a külföldön erdészeti szempontból végzett tanulmányok és kísérletezések nem használhatók fel nálunk, — legkevésbé a szikes talajok fásítására, de más vonatkozásokban sem — mert itt egészen speciális viszonyok vannak. Ezeknek kikutatására a Magyar Erdészeti Kísérleti Állomás szolgál és ez igen szép eredményeket is ért el. A Magyar Erdészeti Kísérleti Állomás ezekkel a kérdésekkel foglalkozott, mégis most, amikor az Alföld fásításának kérdése előtérbe jutott, ezt a kísérleti állomást, mondhatnám, teljesen halálraírták. Már sokan panasztolták a képviselőházban is és itt is, hogy a mezőgazdasági kísérleti állomásokra és intézményekre szolgáló körülbelül másfélmillió pengős költségvetési előirányzat túlkeves. Én osztom azt a nézetet, hogy ez tényleg nem sok erre a célra, de mit szóljunk erdőgazdasági viszonylatban ahhoz, hogy az erdőgazdasági kísérleti állomásra a múltban 8000 pengőt, később évi 4000 pengőt irányoztak elő s ezt a tételt a mostani költségvetésből a kormányzat egyszerűen törölte;

törölte a kísérleti állomásnak utolsó fillérét is, holott a 2 millió katasztrális hold erdőnek sorsa nagyrészen ettől is függ.

En ezt súlyos hibának tartom és nagyon kérem az igen t. kormányt, revideálja ezt az álláspontját és ne ítélje halálra ezt a szép magyar intézményt, amely nemzetközi viszonylatban is igen előkelő pozíciót foglalt el. Fel akarom pl. említeni, hogy az erdészeti kísérleti állomások és intézmények nemzetközi szövetségében a magyar állomás előző vezetője az elnöki tisztelet töltötte be, mai vezetője pedig az alelnöki tisztelet. Már ebből is látszik, hogy a külföld hogyan esztimálja a magyar erdészei kísérleti állomás működését és nívóját.

Ezen kívül 1936-ban az előző kormány meghívására ez a nemzetközi szövetség Magyarországon fogja tartani ülését. Méltóztassék arra is tekintettel lenni, hogy bizonyos mértékben nemzeti presztizs-kérdés, hogy ez a szép magyar intézmény — amelynek szép működését azzal is honorálták, hogy az idén Franciaországban tartott ülés után a következő ülés 1936-ban Magyarországon lesz — ez alatt az idő alatt ne pusztuljon el teljesen. és méltóztassék azt is lehtővé tenni nemzeti presztizs-kérdésből, hogy az erdészeti kísérleti állomás jelenlegi vezetője, a nemzetközi szövetségnek alelnöke legalább Franciaországban tartott ülésre elmeheessen, mert ha egyáltalában egy fillér sincs erre előirányozva, akkor nem fog tudni oda kimenni.

Azt hiszem, az igen t. Felsőház e tekintetben osztja az én nézetemet (Ugy van! Ugy van!) és igen kérem az igen t. földművelésügyi miniszter urat, akiről személyesen azt a meggyőződést és tapasztalatot szereztem, hogy a legnagyobb jóindulattal viseltetik a magyar erdőgazdaság iránt, méltóztassék figyelembe venni ezeket is, amiket most elmondani bátor voltam. (Helyeslés és taps.)

Varsányi Emil: A továbbiak során mindaz, ami elhangzott, különösen az Alföld fásítása és a kopár területek tekintetében, azt hiszem, visszhangot kell, hogy keltsen minden magyar ember lelkében. Amikor az ember Széchenyi munkáit olvassa a Tisza szabályozásáról — előtte az ország iparosításának kérdése s az utak építése lebegett — és amikor az ember olvassa, hogy mi volt az Alföldön, akkor elszoruló szívvel kell arra gondolnia, hogy mi van ma. Ezért kérem öexcellenciáját, hogyha a föld iránti nagy szeretetével meg tudja csinálni, hogy az Alföld fásítása csakugyan hatékonyabb módon vitessék keresztül, akkor tegye meg, mert ezzel nemcsak az ország gazdaságának tesz szolgálatot, hanem a nép-egészségügynek is. A mi népünk, sajnos, azóta, amióta — nem akarom kritizálni a vízügyi szolgálatot, hogy hogyan teljesítette munkáját; valószínűleg feltétlenül jó volt, talán más okok akadályozták meg abban, hogy nem azt tette, amit szeretett volna tenni — a mi vizeinket lecsapolták, amióta a mi erdőink az Alföldön kivesztek, azóta a falvak bizony nem a legegészségesebbek és a szárazbetegség egyik oka talán abban is található, úgy hogyha az Alföldnek ezt a kérdését öexcellenciája felkarolja, akkor az egész ország csak nagy hálával és köszönettel fog neki tartozni.

Gróf Hadik János: Mezőgazdasági kivitelünk szempontjából a legfontosabb Ausztria és Csehország, mert hiszen nagyon jól tudjuk, hogy a búza-, liszt- és állatkivitel 65—80 százaléka ebbe a két országba ment. Itt történt szerintem a legnagyobb hiba, mert hiszen ezekkel az államokkal kellett volna megállapodni akkor, amikor tényleg abban a helyzetben voltunk, hogy megfelelő rekompenzációt adhattunk. Megfelelő rekompenzáció Ausztriának és Csehországnak elsősorban, mint Waldbott öméltósága mondotta ma délelőtt, a műfa, amely őket leginkább érdekli. Hallottunk több nyilatkozatot is, hogy műfa behozatala ellenében ők igenis hajlandók volnának a gabona- és marhabehozatalban nekünk előnyöket nyújtani. Itt azonban egy nagy hiba történt, az t. i., hogy Romániával kötöt-

tek egy megállapodást, amely megállapodás értelmében Romániából jön be a mûfa és hogyha most az osztrákok és csehek által nyújtandó kedvezményeket, illetôleg engedményeket a mezôgazdasági terményeket illetôleg, mûfával akarnók rekompenzálni, akkor egyúttal tönkretennék az egész magyarországi erdôgazdaságot.

Ebben a kérdésben leveleztem, mint az Erdészeti Egyesület elnöke a földmivelésügyi miniszter úrral, ő azonban meglehetősen elzárkózott azon argumentumok elôl, amelyeket én felhoztam. Itt csak egy adatra vagyok bátor rámutatni, nevezetesen arra, hogy Romániából vámmentesen engedünk be 45 millió pengô értékû fát és fanemût, Ebbôl 36—38 millió pengô értékû a mûfa. Nem a Romániával szemben fennálló animozitás vezet, mert ez távol áll tõlem, azonban én azt tartom, hogy amikor ilyen nagy nehézségekbe ütközik a mezôgazdasági produktumok exportja, (báró Waldbott Kelemen: Úgy van!) akkor ki kell választani azokat az államokat, és azoknak kell bizonyos engedményeket adni és azokból a behozattal megengedni, amelyeknél számíthatunk arra, hogy ennek fejében rekompenzációt kapunk a mezôgazdasági termények tekintetében. Tekintettel arra, — mint az elôbb már mondtam — hogy Románia még ma is vígan hozza be a fát és hoz be mûfát is ilyen óriási összegekért, nagyon meg van nehezítve a tárgyalás Ausztriával és Csehországgal, mert hiszen a mûfa beengedése lett volna a legjobb rekompenzáció, amelyet nekik adhattunk volna.

Az erdészeti érdekeltség — és ezt különösen hangsúlyoznom kell — amely az egész erdôbirtokos társadalmat tömöríti az Erdészeti Egyesületben, amelynek, mint elôbb említettem, elnöke vagyok, nem egyoldalúan mûködik, amely mindenek fölé akarja helyezni az erdôgazdaság érdekeit. Ellenkezôleg, mi mindnyájan kijelentettük, hogy nagyon jól tudjuk, elôször is azért, mert tényleg Magyarországon még annyi mûfát nem tudunk termelni, hogy teljesen szabadulhassunk a külföldi behozattól, másrészt pedig, miután teljesen át vagyunk hatva azon tudat által, hogy a mezôgazdasági feleslegek értékesítését csakis rekompenzáció útján tudjuk a külföldön keresztülvinni, igenis a mûfabehozattal meg kell engedni rekompenzációképpen, de csak ilyen alapon. Romániába mezôgazdasági kivitelünk nincsen, tehát nem áll érdekünkben, hogy Romániából milliókra és milliókra menô mûfabehozattal engedélyezzünk. Hogy mi vezette a kormányt akkor, amikor ezt a megállapodást kötötte és, hogy mi fogja továbbra is vezetni, hogy ezt továbbra is fenntartsa, azt nem tudom, de, hogy ez a körülmény mindenesetre károsan befolyásolja a szerződési tárgyalásokat Ausztriával és Csehországgal, az egészen bizonyos. (Báró Waldbott Kelemen: Úgy van!)

T. Felsôház! Egyáltalában nagyon sajnálom, de kénytelen vagyok kijelenteni, hogy az egész erdôgazdasági kérdésben a földmivelésügyi kormány politikáját nagyon károsnak tartom, talán mondhatnám majdnem az egész vonalon. Bizonyos engedmények történtek, amelyekre rámutatott Waldbott ömértôsága. Ezeket nem is tagadom, sôt én is konstataálom ezeket. Azonban ez nem elegendô. A végén mégis csak olyan intézkedések történtek, amelyek az erdôgazdaságot Magyarországon teljesen megbénítják. Maga a takarékoság, amely odáig ment, hogy ezt a szép akciót, amelyre Magyarországnak feltétlen szüksége van és pedig nem parádéból, nem azért, hogy bámulják erdôkultúránkat, hanem azért, mert a gazdasági élet megkívánta, hogy mi fásítsuk az Alföldet, ezt megakadályozta, pedig ez minden szempontból fontos. A klimatikus viszonyok megváltozának. Amint arra Waldbott báró nagyon helyesen rámutatott, az Alföldnek akáccal és nyárfával való beültetése, ezekkel a fanemekkel való befásítása nagy gazdasági érdek és gyors eredményeket tüntetne fel, amire nem lehet azt mondani, hogyha rendbejövünk, akkor megrendeljük. Évek

telnek el, amíg ez azután tényleg valami értéket képvisel, úgy hogy a fásítást meg kell kezdeni és ha meg van kezdve, feltétlenül folytatni kell.

A mértékre nézve természetes, hogy magam is azt mondom, hogy, sajnos, nem lehet olyan nagy mértékben, mint ahogy az kívánatos volna, de hogy ezt teljesen abbahagyjuk, annak semmi értelme nincs és ez az országra nézve mindenesetre nagyon káros eljárás. Ezt nem rovom fel a földművelésügyi miniszter úrnak hibájául, mert meg vagyok győződve róla, — bár nem ismerem az ő felfogását — hogy ő is mindent elkövetne és talán el is követett a tárgyalások során, hogy a fásítás kérdését valahogy megmentse, de hiába: engedett, úgy látszik kénytelen volt engedni, nem tudott érvényt szerezni ennek az álláspontnak, mert a takarékoságot, mint már többször voltam bátor jelezni, túlságig vitték.

Ezt látjuk a különféle erdészeti hivatalok beszüntetésénél is. Az erdőhivatalokat, a felügyelőségeket beszüntették, a soproni erdőgazdáknak Győrbe kell menniök, Szeged vidékéről Debrecenbe vagy Gödöllőre kell utazniök, ha az ügyes-bajos dogaikban a felügyelőségekhez egyáltalán el akarnak jutni. Ehhez vegyük még hozzá azt, hogy erélyes restriktciók érvényesültek ezeknek a hivataloknak részbeni beszüntetése által és még az utiköltségekben is egy nagy takarékoság érvényesül, tehát még a kiszállásokat sem tudják a tisztviselők végezni, holott ugyanakkor ezzel párhuzamosan mindig újabb és újabb feladatokat rovnak az erdészeti személyzetre. Ha egyszer a törvény nem ír elő bizonyos ellenőrzést és pedig mindig fokozottabb ellenőrzést már évek óta, akkor lehet arról beszélni, hogy esetleg egy időre restringálhatunk, de ha folyton és fokozottan előírnak mindenféle ellenőrzéseket, mindenféle eljárásokat, akkor tulajdonképpen folytonos állami beavatkozás alá heyezzük az erdőgazdaságot, amey azelőtt szabad volt, akkor beszüntetni több hivatalt és megakadályozni, hogy tisztviselők utazzanak, annyit jelent, hogy ez teljes megállás, ami azonban visszafejlődést jelent. Mert ha valahol meg lehet állani és meg lehet várni a jobb időt s azután megindítani a dolgot, arról lehet beszélni, de megállani úgy, hogy az visszafejlődést jelentsem az ország gazdasági szempontjából, ez nézetem szerint katasztrófális.

vitéz Purgly Emil földművelésügyi miniszter: Nagyméltóságú elnök úr! Mélyen t. Felsőház! (Halljuk! Halljuk!) Báro Waldbott Kelemen öméltósága felszólalásában nagy szeretettel emlékezett meg Magyarország erdészetéről és szóvátette — köszönettel adózom neki az elismerő szavakért — tárcám keretében az erdészeti igazgatást és megemlékezett arról, hogy tényleg az 1931—32. évben több fatermelési engedélyt adtak ki az országban, mint a multban, éppen azért, mert tárcám egyrésztől a mezőgazdasági munkások érdekeit tartotta szem előtt, másrésztől az erdőbirtokosok anyagi helyzetét is mérlegelte. Kétségtelen az, hogy kb. 40 százalékkal több fa termeltetett ki ebben az esztendőben. Még a pontos adatok nincsenek kezemben, most vannak összeírás alatt, de kb. 3 millió köbméter tűzifát termeltek ki a mult évnek 2.1 millió köbméterével szemben és ennek elhelyezése kétségkívül gondot fog okozni, de éppen úgy, mint Waldbott öméltósága is említette, bizonyos elgondolások már ma is vannak, hogy belső elrendezésekkel, dacára a kereskedelmi szerződésekből kimutatott importmennyiségeknek, mégis módot fogunk találni arra, hogy a magyar fa a maga értékesítési lehetőségét meg tudja találni. Természetesen számolnunk kell azzal is, hogy ennek a 3 millió köbméter tűzifának egyrésze még az idén nem lesz használható, mert hiszen annak csak egy része lesz 10 hónapos vágás, holott, mint méltóztatnak tudni, legalább 12 hónapos vágásnak kellene lennie, hogy tényleg alkalmas és jól használható legyen.

Ami a műfa kérdését illeti, itt Waldbott öméltóságának a forgalmi-adóra vonatkozó megállapítása tényleg úgy van, de megnyugtathatom az igen t. Felsőházat, hogy a tárgyalások most vannak éppen folyamatban és

többrendszerű fázisrendszerrel próbáljuk ezt a kérdést megoldani. Mint méltóztatnak tudni, a pénzügyminisztériumnak is meg vannak a maga kívánságai, de igyekezni fogok, hogy sikerüljön itt is a magyar fakitermelőknek érdekeit kellően megóvni és megvédeni.

Ami az Alföld fásításának kérdését illeti, amit önanagyméltósága is és az igen t. felszólaló urak általában véve ismételtlen hangoztattak, én csak az általános vitánál ismertetett álláspontomat ismételhetem. Kétségtelen, hogy az Alföld fásítása erdőkitermelési szempontból, tehát a fa mennyisége szempontjából, valamint a klimatikus viszonyok változásával egészségügyi okokból is — amit szintén készséggel elismerem — igen nagyfontosságú. Állandóan 170.000 pengős költségvetési összeg az, amit az igen t. felszólaló urak ennél a kérdésnél felemlítenek és én tehetetlenül állok ezzel a megjegyzéssel szemben; elismerem, hogy a 170.000 pengő nem felel meg annak az összegnek, amelyet ez a nagy kérdés magában véve megérdemelne, de viszont nem osztozhatom abban a felfogásban, hogy az erdőhivataloknak bizonyos vonatkozásban való megszüntetése által és más ilyen intézkedések által, amelyek éppen a fásítás bürokratikus részére vonatkoztak, ez a nagy kérdés, nagy elgondolás és nagy cselekvés olyan hátrányt szenvedett volna, mint amelyet önanagyméltósága feltételez. Ha nekem kis budget-vel kell dolgoznom, ha nekem ennél a nagy kérdésnél azt kell nézmem, hogy mentől takarékosabban, mentől jobban tudjam előbbrevinni ezt az elgondolást, akkor mégis a bürokráciával kell kezdenem, hogy mennél kisebb bürokráciával tudjak eredményeket elérni.

Őszinte és hálás köszönettel adózunk mindazoknak az Uraknak, akik úgy a felsőházi, mint a képviselőházi tárgyalások során szívesek voltak a magyar erdőgazdaság elhanyagolt érdekeit felkarolni és szóvátenni.

Erős meggyőződésünk az, hogy ha évekkkel ezelőtt, amikor ezt annyiszor szóvátettük, amikor annyit agitáltunk annak érdekében, az erdészeti adminisztráció annyi gondot fordított volna arra, hogy az egyesületet a birtokosok érdekeinek szolgálatába állítsa és azok sorában a maga részére külső támasztékot szerezzen, mint amekkora gondot fordított arra, hogy a magángazdaság véleményének minden megnyilvánulását az egyesületben letorkolja: akkor ma már ezek a felszólalások nem hangzanának el a pusztában kiáltó szó gyanánt, sőt talán nem is volna ilyen értelmű felszólalásokra szükség.

De ha megkésett is a Pálfordulás, mégis örvendünk annak, mert hiszen a megértésen alapuló vállvetett munka már eddig is eredményekről számolhat be.

És az eredmények miatt a köznek sem lehet oka panaszra, mert hiszen a magángazdasági ágak között az erdészet az, amelyik a legutolsó években behozatali mérlegünk megjavításá-

hoz, illetőleg a behozatal csökkentéséhez talán a legnagyobb tétellel járult hozzá.

Viszont a magángazdaságnak sem lehet ebből a szempontból haszna, mert bár a faárak számottevően visszaestek és így a fogyasztók érdeke is kielégítést talált, még ma is az erdőgazdaság az, amelyik megfelelő kezelés mellett, ha nem is fényes, de tűrhető jövedelmet ad a megszorult birtokososztálynak és munkaalkalmat ad akkor, amikor a mezőgazdasági munkást másképpen foglalkoztatni lehetetlen.

Ha azok a komoly eszmék és gondolatok, amiket a felszólalók a törvényhozás mindkét házában felvetettek és alaposan megindokoltak, tényleg foganatosításra kerülnek, az erdőgazdasági kérdések megoldása lehet az az első legbiztosabb sarokpont, amelyből mezőgazdasági és ipari termelésünk átszervezése és ezzel kapcsolatosan az ország talpraállítása megindulhat.

Az utolsó 10 esztendő tanulságai igazolják azt, hogy a technika rohamos fejlődése az igények rohamos változása mellett tömegfogyasztásra kerülhetnek olyan cikkek, amelyek azelőtt majdnem tehertételt alkottak a gazdaság nyakán.

Bármennyire konzervatív is maga az erdőgazdálkodás, szakítanunk kell a 99%-ban magas hegységi erdőkben megszületett tradíciókkal és elvekkkel és nem kell visszariadnunk attól a gazdasági irányzattól, amelyik a talajt is lehetőleg kihasználja kívánja, természetesen kizsarolás nélkül, mert a ma elkeseredett gazdasági tülekedésében csak az a gazdasági ág tud fennmaradni és fejlődni, amelyik minden maradisággal szakítva iparkodik beilleszkedni a rendkívüli viszonyok által diktált vezetirányú gazdasági harcba.

2. A közszállítások kérdése.

A különfélék rovatában közöljük olvasóinkkal az államvasúti tűzifaszállítások eredményét.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy az állami szükségleteknek száz százalékgig magyar tűzifával való ellátására irányuló szívós küzdelem végül is eredménnyel járt, mert a Máv. is belföldi anyagból szerezte be összes szükségletét.

Az eredmény egyúttal igazolja azt is, mit jelentett a kedvezményes tűzifadíjzabás alkalmazása ezeknél az ajánlatoknál, mert még a román határhoz legközelebb fekvő gócpontokon is megbírta a magyar fa a külföldi tűzifa versenyét.

Külön ki akarjuk emelni azt a körülményt, hogy ez alkalommal a Máv. aránylag csekély százalék erejéig vásárolt bükk tűzifát s így érvényre jutott az az állásfoglalásunk is, hogy akinek jó a kedvezmény, annak legyen jó a magyar cser és tölgy tűzifa is.

Ha azok az intézkedések, amelyeknek életbeléptetéséért évek óta küzdünk, valóra válnak, a legteljesebb nyugodtsággal vállalhatjuk azt, hogy az ország tűzifaszükségletét minden nehézség nélkül el tudjuk látni, mert hiszen a magyar erdőgazdaságnak még ma is sok olyan terméke korhad az erdőn, ami különösen a helyi szükségletek ellátása szempontjából igen jelentős hivatást tölthetne be.

Arra nézve, hogy mit jelent ebből a szempontból a helyes kormányintézkedés, utalunk a kötegelt tűzifa példájára.

Közel másfél hónapja, hogy az érdekelt egyesületek felszólalására a földművelésügyi minisztérium a kötegelt tűzifa behozatalát megszüntette s íme, a piacon nincs hiány, nincs ellátási nehézség, pedig még meg sem jelent a piacon a kötegelt talpfaforgács.

Különösen a talpfatermeléssel foglalkozó uradalmaink és vállalataink figyelmét hívjuk fel erre a választékra, mert meggyőződésünk az, hogy aki egyszer megpróbált ezzel alágyujtani, többet nem fog a fenyőfának előnyt adni.

És még egyet.

Örömmel állapítjuk meg, hogy ennek az eljárásnak a kezdeményezése kifejezetten kereskedői érdekeltségtől, a Budapesti Gőzfavágók Egyesületétől indult ki, fényes bizonyítékaul annak, hogy a fakereskedelem máris érzi, tudja és be is tartja azt, hogy a magyar termelőfront védelme a magyar kereskedelemnek is elsőrendű érdeke.

3. A tűzifa árvédelme.

Talán föltűnik olvasóinknak, hogy ma, amikor a fakereskedelmi lapok már hetek óta tele vannak a tűzifa áresését tárgyaló panaszos felszólalásokkal, mi ezzel a kérdéssel ezideig nem foglalkoztunk, dacára annak, hogy éppen a mi termelő-érdekeltségünk az, amelyiket ez a kérdés a legsúlyosabban nyom.

Ennek a nemfoglalkozásnak több oka is volt.

Az első az, hogy a tűzifaárak tavaszi csökkenése teljesen megszokott jelenség és az a csökkenés, ami a múlt hó közepe tájáig beállott, nem haladta meg az előző évek azonos időszakában beállott csökkenés mérvét.

A második okunk a hallgatásra az volt, hogy hiszen addig, amíg a termelt készletekről tájékozva nem vagyunk, az orvosszerről beszélni is alig lehet.

Végül a harmadik ok az volt, hogy a rendes időkben, július-augusztusban meginduló erősebb kereslet idejét meg akartuk várni, mert hiszen a *téli* tűzifaárak ilyenkor kezdenek kialakulni.

Bár erősebb kezek, akik készleteiket nem dobálták és nem dobálják, a még rendelkezésre álló 1930—31. téli, tehát voltaképen száraz fáért ma is egészen jó árakat tudnak elérni, amelyek alig néhány százalékkal maradnak a múlt őszi árak alatt, a gyenge kezek kínálata a friss fában máris aggasztó ártünetekre vezetett.

A mi véleményünk szerint igen rossz szolgálatot tettek a magyar tűzifatermelés ügyének azok, akik drasztikus kifejezéssel élve, hasból vett adatok alapján tele harangozták a közvéleményt azzal, hogy az elmúlt téli idényben termelt magyar tűzifa messze túlhaladja az ideai tűzifaszükségletet.

Sajnos, hogy máig sem ismerjük még a hivatalos adatgyűjtés eredményét, azonban meggyőződésünk az, hogy a távoli szükségletek kielégítésére fordítandó, közforgalmú vasúti szállításra váró tűzifában ezek a készletek nem lesznek olyan elképesztően nagyok.

Számolnunk kell azzal, hogy az 1931—32. téli termelés — a hántott fát és az akác tűzifát kivéve — szeptember közepéig még nem *fogyasztásképes*, mert addig nem éri el azt a száraz-

sági fokot, amelyik mellett a termelés joggal kívánhatná azt, hogy a fogyasztás ezeket a készleteket felvegye.

A mi véleményünk szerint a hiba nem a készletek túlságos nagyságában van, hanem abban, hogy a szorult kezek annál inkább sietnek a piacra, mert a túltermelésről terjesztett hírek óvatosságra és aggodásra készítették még azt a kevés vásárlót is, aki vételeit a mai nehéz időben finanszírozni is tudja.

Hogy ma, amikor a szorult kéz sok, a felvevőképes vásárlók száma pedig igazán kicsi, a túlkínálat leszorítja az árakat, ez természetes és érthető.

Meggyőződésünk azonban az, hogy ez a helyzet a vásárló kereskedőkre csak előnyt fog jelenteni, mert ezek az olcsó készletek a jövő év őszéig, ameddig tulajdonképpen a szükségleteket el kell látni, jó áron fognak vásárlóra találni, ha az eladási politika megfelelő lesz.

Úgy tudjuk, hogy a földművelésügyi minisztérium, *a miniszter Úr egyéni kezdeményezése és rendelkezése alapján* máris foglalkozik a tűzifa árvédelmének kérdésével.

A magunk részéről csak örömmel és a legnagyobb köszönettel nyugtázzuk a miniszter Úrnak ezt a szándékát, amely újabb tanubizonyosága az erdőgazdasággal szemben eddig tanúsított megértő jóindulatának.

Bizton reméljük, hogy a kormány által megindítandó akció észretéríti az érdekelt birtokosok és termelők közül azokat is, akik eddig megfontolás nélkül dobták piacra és kótyavetyélték értékes tűzifakészleteiket.

Véleményünk szerint ennek az áresésnek sokkal nagyobb mértékben okai a lehetetlen hitelviszonyok, a tőke tökéletes elzárkózása, mint a termelés és fogyasztás kibillent egyensúlya, mert hiszen éppen a tűzifa olyan közszükségleti cikk, amelyiknél a fogyasztásban 15—20%-ot meghaladó ingadozás nem szokott előfordulni.

Az a nagy tétel, amit a múltban évről-évre a külföldről szereztünk be, a mi véleményünk szerint még ma is elegendő elhelyezkedési helyet biztosít a magyar tűzifának és végeredményében a magyar termelésnek is számolnia kell azzal, hogy a tavaszi és nyári szükségleteket csak előző évi és tényleg száraz tűzifával lehet és szabad ellátni.

Bizton reméljük, hogy a miniszter Úr előrelátása és a kormányzat bölcsessége olyan megoldást fog találni, amely a termelők bizonyos egységesítése mellett elsősorban a tűzifa hitelképessé tétele által segít a válságon.

Meggyőződésünk azonban az, hogy ebben a segítőakcióban a termelő- és birtokososztálynak teljes mértékben a miniszter Úr rendelkezésére kell állnia, mert hiszen a régi magyar közmondás is azt mondja: segíts magadon és az Isten is megsegít.

Arra az összefogásra, amelyikben az erő rejlik s amelyet mi a lap hasábjain annyiszor hangoztattunk, sohasem volt nagyobb szükség, mint ma, de viszont sohasem lehetett vele nagyobb eredményeket elérni, mint éppen a mai időkben.

Éppen ezért nem szabad, hogy kicsinyes egyéni, vagy vállalati érdekek — szembehelyezkedve az egész gazdaság érdekével, — megnehezítsék vagy éppen elgáncsolják a miniszter Úrnak ezt a minden elismerést és minden köszönetet megérdemlő jóakarátát.

4. Az ipari szükségletek jövőévi ellátása.

A külforgalmi bizottsághoz úgyszólván napról-napra fordulnak olyan kérvényekkel, amelyekben különféle lombfaválasztékok és lombfa-fűrészáru behozatalára kérnek engedélyt.

Megemlítünk közülük egynéhányat, így pld. tölgy és bükk parkettdeszka, különféle bükkhasítványok, nyirfarudak, speciálisméretű bükk- és tölgyfűrészárú; de megemlítünk néhány olyat is, amit Magyarországon más fánemű anyaggal jelentékeny mértékben lehetne pótolni pld. ládadeszka, fűrészelt karó, bányafa stb.

A kérelmezők a legtöbb esetben magyar termelők és fűrészek leveleivel tudják igazolni azt, hogy az általuk keresett méretű vagy minőségű anyag ma a csonkaország területén olyan állapotban, amilyenben arra nekik szükségük van, nem kapható.

Bármilyen furcsán hangzik is ez az állítás, ma sokszor fedi a valóságot, mert hiszen a magyar termelés az elmúlt télen nem mert, vagy nem tudott sok műfatermelésnek nekivágni azért, mert az elhelyezés lehetőségére nézve egyáltalán nem volt tájékoztatva.

Azok a behozatali kérvények, amik ma a földművelésügyi kormányzat kezén át kerülnek a tárcaközi bizottság elé, igen értékes tájékoztatást nyújtanak arra nézve, mit hozunk be olyan árucikkekben, amiket itt benn is elő tudnánk állítani.

Meg kell azonban keresnünk az okát is annak, miért van ma tényleg bizonyos mértékű efféle behozatalra szükségünk és milyen módon lehetne ezen segíteni.

A feldolgozóipar és kereskedelem hozzávetőleges számokban már tudja azt, mennyi és milyen méretű anyagra lesz ezekből a választékokból szüksége.

A kereslet azonban csak a jövő év tavaszán és nyarán fog megindulni, amikor az erdőgazdaság a termeléseken már rég túl van és akárhányszor tűzifába vágta be a műfát azért, mert nem tudta, hogy vajjon a műfát egyáltalán el tudja-e helyezni.

A szükségletek terén való teljes tájékoztatatlanság volt az oka annak, hogy ezeket a választékokat a magyar erdőgazdaság és fűrészipar az elmúlt télen nem termelte.

Véleményünk szerint tehát a földművelésügyi kormányzatra kettős kötelezettség hárulik ebből a szempontból.

Az első kötelezettség részletesen tájékoztatni a nyilvánosságot arról, milyen választékokból mekkora mennyiségre kértek és kaptak behozatali engedélyt.

Az engedélyek kérésénél azonban — és éppen így ennél a tájékoztatásnál is — nem elegendő az általánosságban tartott megjelölés (pld. bükkfűrészárú, vagy szőlőkaró, vagy parkettfriz), hanem egész pontos megjelölésre van szükség (pld. 45—50 mm. vastag gőzölt bükk fűrészárú cipósarkok céljaira, vagy 1.25 m. hosszú hegyezett karó, vagy gőzölt bükkfriz 250—300 mm. hosszúságban 50—70 mm. szélességben, 27 mm. vastag stb.), hogy maguk a termelők is tájékozva legyenek arról, mit érdemes és milyen mennyiség erejéig termelni.

Tessék tehát a szükségleteket így összeírni és nyilvánosságra hozni!

A másik feladata a földművelésügyi kormányzatnak a magyar termelés megfelelő védelme és pedig nemcsak azáltal, hogy a jövő év folyamán ezekből a választékokból nem enged be semmit, hanem azáltal is, hogy ezeket az ipari vagy kereskedelmi vállalkozásokat már most figyelmezteti erre a hozzáadás-

sal, hogy ha nem kezdik meg azonnal az erre alkalmas magyar nyersanyag feldolgozását s ezenfelül az őszi és téli termelési során nem gondoskodnak nyersanyagszükségletüknek belföldön leendő biztosításáról, nem fognak behozatali engedélyt kapni.

Meggyőződésünk az, hogy az illető ipari és kereskedelmi ágazatok ebben az esetben megkeresik még a rendelkezésre álló magyar nyersanyagot és már ez év őszén meg fogják kezdeni a tárgyalásokat jövő évi szükségletük biztosítására, amikor is a nyersanyagnak belföldön való biztosítása sikerülni is fog.

Azt hozzák itt fel általában, hogy ezek az iparágak csak száraz anyagot használhatnak és nem elég tőkeerősek arra, hogy szükségleteik mérvéig már ősszel anyagot vásárolhassanak.

Csak néhány példát fogunk felhozni annak igazolására, hogy ez tényleg nem így van.

Legelsőnek vesszük a parkettet, amelynek előállítására alkalmas tölgy- és bükkanyagunk elég bőven van.

Hazai parkettmunkáló gyáraink 70%-a kartelben van s így a maga ártételeit játszva védi az árleszállító törekvések ellen.

A kartelben lévő üzemek nagyobb részének saját fűrészje is van és, — neveket nem akarunk ugyan említeni, — de megállapíthatjuk, hogy majdnem kivétel nélkül a csonkaország igen jó anyagi helyzetben lévő cégei közé tartoznak.

Az ő megmunkáló üzemüknél az eladási áraknak legfeljebb 20%-át teszi ki az általuk befektetett munkabér, a többi: nyersanyagár, szállítási költség, rezsi és egész tisztességes haszon is.

Előre bocsájtjuk itt azt, hogy ezt a hasznot nemcsak nem irigyeljük, de kifejezetten azon az állásponton vagyunk, hogy haszon nélkül nem lehet és nem szabad dolgozni.

Ennek dacára kijelentjük azonban, hogy a mi véleményünk szerint semmi akadálya nincs annak, hogy ezek a kartelben lévő cégek saját fűrészjeik közül egyiket üzembe helyezve, ezen együttesen állítsák elő már most is a szükséges tölgy és bükk parkettfrizt.

Erre a célra alkalmas anyagunk igensok van, csak tessék megvenni és feldolgozni.

Megtörténhetik az, hogy az így előállított friz valamivel drágább lesz, mint az a friz, amit a külföld fűrészhulladékból állít elő.

Ezzel szemben azonban *magyar* lesz és a parkettgyárak gyártmányainak értékéből az eddiginél háromszorta nagyobb százalék esik majd a belföldi munkára s a kormánynak módjában lesz ezt a belföldi munkát megfelelő intézkedésekkel meg is védeni.

Ugyanezt mondhatjuk majdnem szórul-szóra a ládagyárakra is, csupán azzal a különbséggel, hogy itt a fenyő anyagot magyar származású más fánemmel (nyár, nyír, éger, bükk stb.) kell pótolni, ami elsősorban maguknak a ládagyáraknak is érdekük, mert az ilyen tényiege magyar gyártmány erősebb védelme elől a kormányzat nem zárkozhatik el.

Hiszen talán elég rámutatnunk arra, hogy az olasz gyümölcs nagyrésze bükkládában került és kerül szállításra (tavoletti testoni).

Miért ne volna akkor jó a magyar nyárfából, fűzfából, vagy bükkfából készült láda a magyar gyümölcstermés elszállítására?

De alig más a helyzet a bányafa egy számottevő részénél is.

Csak kereslet kell, akkor lesz mindjárt kínálat és munka-lehetőség is idebenn.

Azt pedig bizton állíthatjuk, hogy *ha a kormányzat egy kissé szorítani fogja már most a t. fogyasztókat arra, hogy a magyar gyártmányt keressék, akkor az összel lesz termelés, a jövő évre lesz készlet és kínálat s mindezek következményeképen el fog maradni a teljesen fölösleges idegen behozatal.*

Csak méltóztassék a tisztelt karteleknek a maguk erejét nemcsak arra használni, hogy az eladási árat és az ebben rejlő hasznot a fogyasztóval szemben megvédjék, hanem arra is, hogy a belföldi nyersanyagtermelést állandó kereslettel, szükség esetén előlegnyujtással vagy saját üzemükben való termeléssel lehetővé tegyék és előmozdítsák.

Legyenek meggyőződve a kartelek vezetői arról, hogy ilyen munka mellett sokkal kevesebb támadásban lesz részük és legyen meggyőződve a kormányzat is arról, hogy ilyen irányú tevékenységét mindenki csak örömmel és elismeréssel fogja üdvözölni.

Sőt talán ily esetben remélhetjük azt is, hogy a tisztelt tőke, amelyet mi igen nagyra értékelünk, de amelynek a szük-

keblű, rövidlátó eljárását a legélesebben elítéljük, ki fog lépni a maga rezerváltságából és lehetővé fogja tenni olyan árucikkek termelését, amelyeknek a belföldön való elhelyezése kormányintézkedésekkel biztosítható és biztosítva van.

5. A forgalmiadó.

Hosszas hajsza után elértük végre azt, hogy a műfatermékek forgalmiadójának ügyét június hó 13-án a pénzügyminisztérium újból egy ankét elé hozta.

Elsősorban megállapítani kívánjuk azt, hogy a pénzügyminisztérium részéről a hosszú hallgatás bizonyos mértékig megindokolható. A mi információnk szerint ugyanis a pénzügyminisztérium erre vonatkozó átirata több mint egy évig elintézetlenül hevert — sajnos — a legjobban érdekelt földművelésügyi minisztériumban.

Nem tudjuk, hogy ez a bizonyos aktaérlelő eljárás, amelyik véleményünk szerint az új erdőtörvényt is jó hosszú időre elfektette, nem éri-e el most ugyanezt az eredményt a forgalmiadónál is.

Mi a magunk részéről bármilyen nagyra értékeljük is azt, hogy az osztály csak jól átgondolt, megfontolt dolgokkal kíván a miniszter Úr elé járulni, mégsem helyeselhetjük azt, ha fél-éveken át elmélkednek olyan dolgokon, amelyeket a gazdasági élet már minden oldalról megérlelt és amelyekben már kialakult álláspont, sőt a földművelésügyi kormányzattal bizonyos mértékű megegyezés is van.

A gazdasági életbe ilyen mélyen belevágó dolgok intézése és irányítása körül számolni kell azzal, hogy az ilyen esztendőshalogatások igen sokszor vezetnek tragikus következményekre, amint azt az új törvény példája bizonyítja.

Térjünk azonban vissza a forgalmiadóra.

Az ankétet vezető államtitkár Úr a megjelentek nagyrésznél őszinte csodálkozására és nagy megdöbbenésére azt a kijelentést tette, hogy ő legegyszerűbbnek tartotta volna azt, ha egyszerűen a külföldi műfa is forgalmiadóval lett volna megterhelve; a fázisnak, vagyis a forgalmiadó-váltásnak a keresztvételét pedig csak akkor tartja lehetőnek és akkor megy abba

bele, na ezzel az összes fafeldolgozó-iparok egész az asztalosig, bútorkereskedőig, zongoragyárosig, építőiparig stb. mind teljes forgalmiadómentességet fognak élvezni, mert hiszen neki eredetileg is ez volt az elgondolása és szándéka.

Őszintén megvalljuk, hogy bennünk mind a két kijelentés nagy megdöbbenést váltott ki.

Hat éven át úgy tudtuk és hat évig azt hangoztatták velünk szemben, hogy a törvényes fölhatalmazás csak *forgalmiadó-váltás* életbeléptetésére jogosítja föl a kormányt a vámmentes áruknál, nem pedig arra, hogy ezeket egyszerűen forgalmiadóval terhelje.

Bár azt hisszük, hogy az államtitkár Úr Önagyméltósága ebben a kijelentésben tévedett, mégis kijelentjük, hogy ha a helyzet tényleg ez, akkor csak annál fokozottabb mértékben vagyunk kénytelenek a kormányzatot mulasztással vádolni és pedig ketős szempontból.

Először azért, mert egy háromsoros rendelettel nem szüntette meg már réges-rég a magyar fűrészipar és műfatermelés terhére fennálló aránytalanságot és nem terhelte forgalmiadóval a külföldi műfát; másodsor azért, mert az elmúlt hat esztendő alatt az adókötelezettség kimondásának elmaradása folytán indokolatlanul legalábbis 10 millió pengős állami bevételi lehetőséget mulasztott el, amely összeg elegendő lett volna arra, hogy abból az erdőgazdaság problémáit játszva megoldhassák.

Hiszzen minket a termelőérdekeltségeket kéréseinknél mindig csak egy szempont vezetett s ezt minden alkalommal is hangoztattuk, hogy nem akarunk háttérbe szorulni ezen a címen a külföldi termeléssel szemben.

Ha áll az, amit az államtitkár Úr mondott, akkor most már *nem kérjük, de követeljük a forgalmiadónak a külföldi műfaanyagokra való kivetését, mert ennek a rendszernek a fenntartása ebben az esetben szándékos megfojtása a magyar termelésnek.*

A magyar földművelésügyi miniszter Úr szíves figyelmét pedig fölhívjuk arra, hogy az ezen a címen befolyó összeg előirányzat nélküli többletbevétel; legyen tehát ez alkalommal részen és foglalja le azt azoknak az erdőgazdasági céloknak a megvalósítására, amely elérését tételes törvény teszi a kormány és

elsősorban a miniszter Úr kötelességévé, s amelyeknél mindig a költség hiányára hivatkoztak.

A műfatermékek forgalmiadója 1928-ban 2 millió pengőn felül, 1929 és 1930-ban jóval a másfélmillió pengőn felül, sőt még a múlt évben is az egymillió pengőn felüli összeget eredményezett volna.

Ezt a kérdést tehát feltétlenül tisztázni kell.

Ami már most az államtitkár Úr másik kijelentését illeti, mi egy pillanatig sem vonjuk kétségbe, hogy Önagyméltósága előtt cél gyanánt ez lebegett, azonban megállapíthatjuk azt, hogy a több mint négy éven át folytatott tárgyalásoknál a pénzügy-minisztérium hivatalos álláspontja nem ez volt.

Írásbeli bizonyítéknak hivatkozunk arra a rendelettervezetre és azokra a számításokra, amiket a pénzügyminisztérium tárgyalás céljából a földművelésügyi miniszter Úrnak is, meg a Kereskedelmi és Ipar Kamarának is megküldött és amelyekben *mindig csak arról volt szó, hogy az erdőgazdasági termékek után esedékes, illetőleg beszédett forgalmiadó mennyiségét kívánja a pénzügyminisztérium a belföldi fánál a termelőktől, a külföldi fánál pedig a határállomáson beszédni.*

Úgy kívánta tehát a pénzügyminisztérium az adóváltság kulcsát megállapítani, hogy ezt az összeget az új rendszerrel is megkapja.

A pénzügyminisztérium által összeállított kimutatás szerint az erdőgazdasági termékek után 1930-ban 2,333.083 pengő 78 fillér forgalmiadó folyt be, a termelők és kereskedőknél ellenben a különböző faiparoknál 3,344.635 pengő és 17 fillér, ami összesen 5,677.718 pengő 95 fillért tenne ki.

A különböző ipari vállalatoknak az államtitkár Úr által tervezett forgalmiadó-mentesítése tehát csak 140%-kal fokozná azt a forgalmiadóterhet, *amit az erdőgazdaságnak kellene vállalnia azért, hogy a forgalmadó alól az ipar mentesüljön.*

Nem akarjuk az asztalostól az építkezési vállalkozóig és a csillárgyártól a temetkezési vállalatig felsorolni mindazokat az iparágakat, amelyek ebben a forgalmiadó-kimutatásban szerepelnek.

Annak igazolására azonban, hogy az itt felszámított forgalmiadótételek igen számottevő részének a faanyagokhoz vagy

semmi, vagy csak igen kevés köze van, egy-két tételnek az elemzésébe kívánunk némileg belemélyedni.

A kimutatás szerint az építési vállalkozók és építésszek a csonka országban 1930-ban 995.878 pengő 54 fillér forgalmiadót fizettek e címen be, amiből magára a fővárosra 835.799 pengő 53 fillér esik.

Az 1930-ban érvényben volt 2%-os adókulcs figyelembevételével az 49,793.927 pengő adóalapnak felelne meg, ha pedig figyelembe vesszük azt, hogy az ácsoknál kimutatott 139.444 pengő 47 fillér, valamint az épületasztalosoknál kimutatott 86.662 pengő 12 fillér teljes egészében az építkezéseknél felmerült munkák után vált esedékessé, továbbá, hogy az asztalosoknál és asztalosárúgyáraknál fölszámított összesen 641.382 pengő 21 fillér forgalmiadónak legalább 20%-a szintén az építkezéseknél felmerült munkák után vált esedékessé (amit az is igazol, hogy az épületasztalosmunkát összesen csak két pénzügyigazgatóság tüntette fel külön rovat alatt), akkor kiderül, hogy csupán az építkezéseknél, illetőleg a vállalatban végzett építkezéseknél az adóalap erősen meghaladta volna a 65 millió pengőt.

A felhasznált fa értéke pedig semmiesetre sem több, az adóalap egynegyede vagy legfeljebb 15 százaléka esik a fa értékére és így tovább.

A képeretező 47.000 pengőt meghaladó forgalmiadójából 7—8%, az asztalosipar forgalmiadójából (641.382 P) legfeljebb 15% esik a fa értékére és így tovább.

Mi tisztelettel kérdezzük, vajjon rá lehet-e szólni az őstermelésre az olyan ipari munkák forgalmiadóját, *amelyeknél az ipari vállalkozás haszna akárhányszor meghaladja a felhasznált nyersanyag értékét?*

Meg lehet-e az építeni akaró kiscgazdát, aki a fedélszékét a kerítését, a disznóólját stb. maga üti össze, terhelni az anyagérték 10—15%-ával azért, hogy a városi műasztalos 3%-kal olcsóbban tudja szállítani a fényűzően kiállított bútort, vagy ennyivel többet keressen?

Mi bízunk az államtitkár Úr igazságérzetében, amelyik azt diktálja, hogy a nyersanyag legfeljebb olyan megmunkálás forgalmiadóját bírhatja el, váltság formájában, ahol a munka-

bérek a nyersanyag termelői értékének 50%-át meg nem haladják. Ekkor pedig a fűrészen túlmenni nem lehet!

Egyébként a kimutatás adatai teljesen hibásak!

Csak két példát hozunk fel:

A szegedi pénzügyigazgatóság 89.919. pengő 68 fillér forgalmiadót mutat ki, amit a „kitermelőknél” szedett be! Kérjük, hol „termeltek” az ő kerületében 4,495.984 pengő értékű műfát?

A képkeretezők 47.123.64 P forgalmiadójával szemben a kocsigyártóipar 9.735.12 P, a kerékgyártóipar 9.442.60 P forgalmiadóval szerepelt. Hol van ezekből az adatokból csak a valószínűség is?

Példának elég emyi.

Lehet-e, szabad-e még csak gondolni is arra, hogy ilyen adatok alapján állapítsanak meg forgalmiadóváltást?

Szabad-e 8—15%-os váltásra még csak gondolni is?

Ilyen körülmények között csak egy kérésünk van!

Tessék kivetni azonnal a forgalmiadót az összes külföldi műfára s tessék ezt a bevételi többletet odaadni az Alföld-fásítás céljaira. Meg lehet tenni, mert a költségvetésben elő nem irányzott bevételi többlet! De ezt diktálja az okos fináncpolitika is. Eltekintve attól, hogy az így befizetendő összeg mind munkabér, ami rövidesen forgalmi, fogyasztási és egyéb adók formájában visszafut az állam kezébe, ezenkívül a magyar termelésnek ilyenformán várható emelkedése következtében jelentékenyen fog emelkedni a műfaforgalmiadó is.

Mert nem szabad elfelejteni, hogy minden m³ magyar fa átlagban háromszor fizet forgalmiadót, míg a nagyfogyasztóhoz eljut, amivel szemben a külföldi fa legfeljebb két forgalmiadót visel.

Ez a befektetés tehát százszázalékos kamattal térülne vissza a pénzügyi kormányzatnak.

